

SZOLNOK VÁROSI ÓVODÁK

Pöttyös Tagintézménye

Helyi pedagógiai program

Szolnok
2017

Módosítás időpontja: 2013.03.31.

Érvénybe lépés ideje: 2013.09.

Módosítás időpontja:

2014.10.17.

2015.09.01.

Módosítás időpontja: 2017.06.30.

Érvénybe lépés ideje: 2017.09.01.

Módosítás időpontja: 2018.09.01

Érvénybe lépés időpontja: 2018.09.01.

Módosítás időpontja: 2021.08.

Tartalom

1. HELYZETELEMZÉS	3.o
2. A SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULAT: ÉRTÉK ÉS CÉLRENDSZERE	4.o
2.1 Értékazonosság és az előnyös különbözőség az óvodai csoportokban	4.o
2.2 Alapelveink	4.o
2.2.1. Kiindulási pontjaink.....	5.o
2.2.2 Általános nevelési alapelveink.....	5.o
2.3 Nevelési cél	5.o
2.3.1. Az erkölcsi-szociális érzelmek alakításának feladatai.....	6.o
2.3.2. Esztétikai érzelmek alakításának feladatai	6.o
2.3.3 Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai.....	6.o
2.4 Küldetésnyilatkozat, jövőkép	8.o
3. A MI ÓVODÁSAINK-GYERMEKKÉP	9.o
4. A MI ÓVODÁNK-ÓVODAKÉP	9.o
5. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELTÉTELEI	10.o
6. A MEGVALÓSÍTÁS MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KRITÉRIUMAI, DÖNTŐ TÉNYEZŐI.....	11.o
6.1 Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, szocializáció	11.o
6.2 Játék, élményen alapuló tanulásszervezés	13.o
6.3 Egészséges életmódra nevelés	15.o
7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS FELADATAI /napirend, hetirend/	18.o
7.1 Játék	19.o
7.2 Verselés, mesélés	21.o
7.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	22.o
7.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	24.o
7.5 Mozgás	26.o
7.6 Külső világ tevékeny megismerése	28.o
7.7 Munka	29.o
7.8 Tevékenységben megvalósuló tanulás	31.o
8.PEDAGÓGIAI FOLYAMATOK ÉS A GYERMEKEK SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSE, ELEMZÉSE	32.o
9. AZ ÓVODAI NEVELÉS ZÁRÓ SZAKASZA	32.o
10. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	34.o
11.TEHETSÉGGONDOZÁS	35.o
12. HAGYOMÁNYOK, ÓVODAI ÜNNEPEK	35.o
13. DOKUMENTÁCIÓK	36.o
14. EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZEREK	37.o
14.1. Óvoda-család	37.o
14.2. Belső együttműködés	38.o
14.3. Külső kapcsolatok, szakmai partnerek	39.o
Felhasznált szakirodalom	42.o
15. „ ÚT A KIVÁLÓ GYERMEKSZIGETEK FELÉ” – szakmai innováció a Szolnok Városi Óvodákban	43.o
15.1 Az óvodafejlesztési pályázatban megszerzett tudás alkalmazása, különös figyelemmel az újszerű nevelési eljárások, fejlesztések, pedagógiai módszerek	43.o
15.1.1 Képzések megnevezése, résztvevők létszáma	43.o
15.1.2 Látott „jó gyakorlat” megnevezése (Bátonyterenye)	43.o
15. 2. Tagintézményvezetői javaslat a Pedagógiai Program tagintézményi programrész módosítására	44.o
15.2.1 A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követését segítő módszerek, eszközök.....	44.o
15.2.2 Egyéni differenciál fejlesztési módszerek	45.o
15.2.3 Integrált nevelés feltételrendszere	47.o
15.2.4 Óvoda-iskola átmenet diagnosztikai módszerei; óvoda-iskola átmenetet segítő egyéb intézkedések, óvoda-iskola közötti együttműködés új területei.	50.o
15.2.5 Intézmények közötti új, horizontális kapcsolatok kiépítése.....	51.o
15.2.6 Egységen belül történő tudásátadás módszertana, eljárása	52.o
Felhasznált Szakirodalom	54.o

1. HELYZETELEMZÉS

Óvodánk, a Szolnok Városi Óvodák PÖTTYÖS Tagintézménye (2015.06.30-ig: SZVÓ Rózsa úti Tagóvoda) fennállása óta törekszik arra, hogy az óvodáskor szép, örömteli élményekben gazdag legyen.

Környezetünkre jellemző, hogy Szolnok város kiemelt természeti adottságaival rendelkezik. Az épület kertes házak között, közel a Tisza – Zagyva torkolatnál található.

Óvodánk 74 férőhelyes 3 csoportszobával, egy fejlesztő teremmel rendelkezik.

Udvarunk tágassága, gazdag növényvilága is biztosítja, hogy a friss levegő, az egészséges környezet értéként van jelen mindennapjainkban.

Munkatársi közösségünk a szülőkel együtt mindent megtesz azért, hogy kellemes, barátságos, játékra ösztönző, tevékenységre hívogató, esztétikus környezetet teremtsen.

Nevelőmunkánkban a gyermekközpontúság, gyermekszeretet az elsődleges.

A gyermekek fejlődésének, fejlesztésének biztosítása pedagógusaink feladata a családi értékrendre alapozva és a szülőkkel szorosan együttműködve.

Helyi Pedagógiai Programunkat 1998-ban Nagy Jenőné „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” program adaptálásával írtuk meg.

2004-ben vettük át változtatás nélkül a szerző által írt módosításokat.

Nevelésünkben építünk a személyes példaadásra, a mintakövetéses tanulásra.

A másság elfogadásában, toleranciában mintát ad az óvoda felnőtt közössége gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Figyelembe vesszük az Alapprogram alapelveit Magyarország Alaptörvényének értékeit.

A gyermeket szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben mi kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltünk be.

Feladatunk a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítése, a gyermekeket megillető jogok tiszteletben tartása, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az értő figyelem, a másság elfogadása, a tolerancia, az esztétika ismert fogalmak mindannyiunk számára, de gondolkodásunkat, érzéseinket, viselkedésünket meghatározóvá csak akkor válnak, ha képessé tesszük magunkat ezek befogadására.

A gyermekek feltételek nélkül képesek erre.

2. Előnyös különbségek	Azonos értékrend	Előnyös különbségek
2. A SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULAT, ÉRTEK ÉS CÉLRENDSZERE		Add a kezde- gyógypedagógiai program
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel program		-A játék azonos szintű
-Népi hagyományok	-Egészséges életmód	-A játék azonos szintű
-Projekt elfogadása és integrálása	-Egészséges életmód kialakítása	-A játék azonos szintű
-A játék azonos szemléletű értelmezése	-Jeles napok, ünnepélyek	értelmezése a gyermekek fogyatékoságának megfelelően
-Művészeti élmények és értékek	-Tiszteljük, közvetítjük a másság elfogadását	
2.1 Ertekazonosság és az előnyös különbségek az óvodai csoportokban	-Román gyerekek szocializációja	
-Művészeti élmények és értékek közvetítése		
Pedagógiai értékek nevelés		

Előnyös különbség	Azonos értékrend
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel program	
<ul style="list-style-type: none"> - Művészeti nevelés, népi hagyományok, lo- kálpatriotizmus -Projekt rendszerű tanulás - Egészséges életmódra nevelés: mindennapos gyümölcs és zöldség evés, részvétel a Borszik programban - Család-óvoda kapcsolata: művészeti nevelés megvalósulásához kapcsolódó szülőkkel való közös tevékenységek -Gazdagítás tehetségműhelyben 	<ul style="list-style-type: none"> -Egészséges életmód szokásainak kialakítása -Jeles napok, ünnepélyek -Tiszteljük, közvetítjük a másság elfogadását

Működési értékeink

Előnyös különbség	Azonos értékrend
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel program	
<ul style="list-style-type: none"> -A pedagógiai folyamatok szabályozása, egy- ségestése. -Gazdagító tehetségműhely működtetése vi- zuális-zenei területen. 	<ul style="list-style-type: none"> -A csoportban dolgozó óvodapedagógus és dajka azonos érték és szemléletmódja, együttműködése -A minőségbiztosítási folyamatok eredményeként a partnerek elégedettségét figyelembe véve folyamatosan javítjuk a munkánk hatékonyságát, működési feltételein- ket

2.2 Alapelveink

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelemgazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy

- gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó
- egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.
- A gyermekek nyitottságára építünk, hozzásegítjük, hogy megismerjék szűkebb, tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitás, a keresztény kulturális értéket hordozzák, annak megbecsülésére nevelve.

2.2.1 Kiindulási pontjaink:

- Minden gyermek a saját képességszisztemének figyelembevételével nevelhető, fejleszhető.
- Nevelik, fejlesztik a társkapcsolatokat, az óvoda összes dolgozója, ezért
- A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretet és azt, hogy:
"Tisztellek Téged, fontos vagy Nekem, csakis Rád figyelek és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre."
- Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

2.2.2 Általános nevelési alapelveink:

- Szeretetteljes óvodai légkör megteremtésével, az óvodásaink egyéni képességfejlesztésével, személyiségük kibontakoztatásával, jogaik tiszteletbetartásával szeretnénk elérni, hogy óvodánk olyan legyen, ahová a gyermekek szívesen járnak, jól érzik magukat, s a szülők elégedettek.
- Nagyon fontos szerepet, helyet kap óvodánkban a játék, hiszen tudjuk, hogy a játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.
- Az élménynyújtásban nagyon fontosnak tartjuk az esztétikus több érzékszatonán tapasztalhatóságot, hiszen tudjuk, hogy az óvodás gyermek számára annyi fogható fel a világból, amennyit az érzékelés útján befoghat, s ez által lesz majd képes kreativitásának, fantáziájának kibontakoztatására.

2.3. Nevelési cél

Alapvető céljaink:

- Az óvodások nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése.
- Komplex élmények biztosításával, segítségével erős érzelmi kötődés kialakítása a gyermekek és a művészetek között.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek harmonikus személyiségfejlesztésének biztosítása a

- feltételrendszer megteremtésével speciális módszerek, terápiák, eszközök alkalmazás.

Általános nevelési feladataink

- Az óvodások testi, lelki szükségleteinek kielégítése az erkölcsi-szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásának segítségével.

2.3.1. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, szociális érzelmek alakításának feladatai:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése.
- Olyan óvodai élet szervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, az együtt átélt közös élmények, a közösen végzett munka erősítik meg az olyan erkölcsi tulajdonságokat, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, önzetlenség, őszinteség, igazságosság, igazmondás.
 - A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességének fejlődését, testi harmóniájának kialakulását.
 - A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segítse a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását; az egészséges önérvényesítést, ítéletalkotásának alakulását.
 - Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
 - A szociális érzékenység kialakítása segítse a másság elfogadását.
 - Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősítése segítse a barátkozást, tegye lehetővé, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban.

2.3.2. Esztétikai érzelmek alakításának feladatai:

- Egyéni igények figyelembevételével az esztétikus megjelenés igényének fokozatos kialakítása.
- harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását. Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, a természetben tárgyi-, társadalmi környezetben egyaránt.
 - A művészeti tevékenységekben biztosítsunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekekben erősödjön az élmény-befogadó képesség.
 - A gyermekek legyenek képesek a tárgyi – emberi – természeti környezetben észrevenni a különbségeket.
 - Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének.

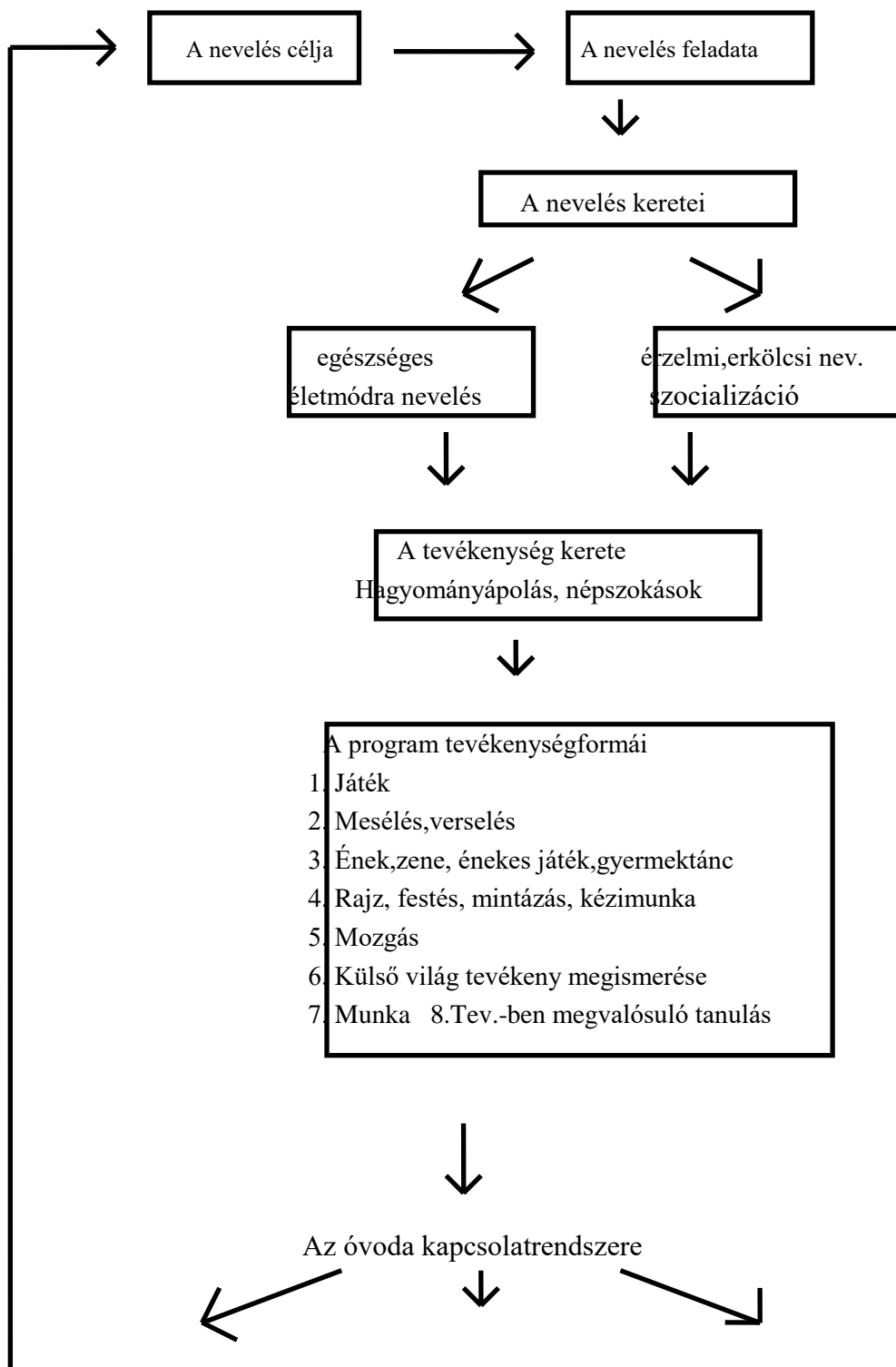
2.3.3. Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai:

- Az intellektuális érzelmek megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogását.
 - A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze a pszichikus funkciókat - az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást - különös tekintettel a kreativitás képességének megerősítésére.
 - A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását.

- A meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszédkedvét és a gazdag nonverbális képességek megjelenését

Az érzelmi alapigények biztosítása – biztonság – szeretet – védettségérzet – segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással vagy vizuális eszközök segítségével szabadon kifejezhessék.

PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA

Család

Bölcsődék, iskolák, közműve-
ődési int. művészek, alkotók

Gyermekvédelmi
intézmények

2. 4 Küldetésnyilatkozat, jövőkép

Küldetésnyilatkozat

Mi, a Szolnok Városi Óvodák Pöttyös Tagintézményének dolgozói gyermekközpontú szemléletünkből eredően elfogadva neveljük gyermekeinket.

Olyan óvoda vagyunk, ahol:

- a gyermeki személyiséget minden helyzetben szeretet és tisztelet övezi,
- megteremtjük a boldog, biztonságos, kiegyensúlyozott légkört,
- kialakítjuk az esztétikus, egészséges tárgyi környezetet,
- valljuk, hogy a játék a gyermek elsődleges tevékenysége,
- biztosítjuk a gyermek sokoldalú személyiségfejlesztését, az egészséges életmódra nevelés, érzelmi és értelmi nevelés területén belül,
- beépítjük programunkba a néphagyományokat, jeles napokat, a művészet eszközeinek segítségével és lokálpatriotizmusra neveljük gyermekeinket,
- elfogadjuk és elfogadtatjuk az egyén másságát,
- felkészítjük az arra alkalmas gyermekeket az integrációra,
- megkülönböztetett figyelemmel bánunk a szülőkkel,
- partnereink racionális elvárásait, igényeit tiszteletben tartjuk,

Mindig készen állunk a lehetőségek figyelembe vétele mellett a partneri igények alapján felmerülő szükséges változásokra, de elutasítunk minden olyan elképzelést, tevékenységet, mely a gyermek érdekeivel, jogaival ellentétes.

Tevékenységeinken keresztül példát mutatunk beszédben, magaviseletben, a partnereink iránti tiszteletben, az értékekkel kapcsolatos hitben.

Mindezeket garantáljuk óvodánkban, a nevelésben együttműködő minőségi munkavégzésünkkel, szakmai felkészültségünkkel az innovációs törekvések iránti igényünkkel, az egyéni ambíció és hivatástudatunk által vezérelve.

Jövőkép

Tagintézményünk minden dolgozója továbbra is szeretné megőrizni pedagógiai értékeit:

- Tiszteľjük, toleráljuk a másságot, közvetítjük a másság elfogadását.
- Művészeti élmények és értékek közvetítésével a lokálpatrióta szemlélet alakítása.
- Elhivatottságunkkal és szakmai felelősségtudatunkkal sokoldalúan segítjük a gyermekek érzelmi testi-értelmi fejlődését.

-A felnőttek tetteikkel sugározzák a gyermekek felé a következő mottót:

„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek,

és segíték Neked, ha szükséged van a segítségemre”

A felnőttek-gyermekek kapcsolatában a pozitív érzelmi töltés folyamatos fokozása.

ADLERI-elvek tudatos alkalmazásával lehetőség adás az egyéniségek szabad kibontakoztatására, szocializálódást segítő kapcsolatok magasabb szintre fejlesztése.

Pedagógiai attitűdünkkel szeretnénk elérni, hogy a „Mi” óvodásaink tudjanak CSODÁLKOZNI, FELFEDEZNI, JÓT ÉS JÓL JÁTSZANI!

3. A „MI” ÓVODÁSAINK- GYERMEKKÉP

A gyermek szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény is egyszerre.

A gyermek az ember számára a legnagyobb érték, így is kell kezelni. Egy és megismételhetetlen egyéniség önálló érzésekkel, akarattal. Úgy szeretjük és neveljük, hogy tiszteletben tartjuk ezt. Szeretnénk, ha megismerné értékeit s ezzel tartást, önállóságot, boldogságot kapna. Célunk, hogy egyéniségével képes legyen társait elfogadni, velük együttműködni.

Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Boldog, érzelmekben gazdag, nyitott, érdeklődő gyermekek nevelése a célunk, akik az óvodai varázsos évek után boldogan, természetes kíváncsisággal kezdik meg az iskolát.

4. A „MI” TAGÓVODÁNK- ÓVODAKÉP

Az óvodás korú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda pedagógiai rendszere és tárgyi környezete biztosítja a gyermek fejlődésének és nevelésének feltételeit. Az óvodában miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekben megteremtődnek a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja, hogy elősegítse a gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását a hátrányok csökkenését, a kiemelt figyelmet igénylő /eltérő fejlődési ütemű / gyermekek ellátását is.

Az óvodai nevelés gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről, biztonságos szeretetteljes légkör megteremtéséről és a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakhoz, emberi értékek közvetítéséről.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodánkat választó szülők és gyermekeik, valamint az itt dolgozó felnőttek magukénak érezzék az óvodát.

Pedagógusképünk

Pedagógus közösségünk minden tagja arra törekszik, hogy szeretettel, értő odafigyeléssel nevelje, fejlessze a reánk bízott gyermekeket. Nyitottan, érdeklődéssel segítjük egymást, kreativitásunk, alkotókedvünk biztosítja az állandó megújulást. Törekszünk arra, hogy a közös cél eléréséhez mindenki elkötelezettnek érezze magát és színvonalas munkavégzéssel erősítse nevelőmunkánkat. Fontosnak tartjuk, hogy

pedagógusaink állandó önképzéssel, továbbképzéseken való részvétellel, tanulással erősítse tudását, hogy meg tudjunk felelni korunk elvárásainak.

A gyermekek nevelését a család és az óvoda nevelési céljainak, feladatainak összehangolásával, a szülők aktív együttműködésével végeznénk a leghatékonyabban. Arra törekszünk, hogy kiegyensúlyozott szülő-óvónő kapcsolat alakuljon ki, amely lehetőséget jelent az együttműködésre.

5. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELTÉTELEI

Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodapedagógus személyisége meghatározó a gyermek számára, elfogadó, segítő támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak munkája is hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

SZVÓ Pedagógiai programjára vonatkozóan	Sajátos pedagógiai arculatra vonatkozóan
1 fő felsőfokú óvodapedagógus 4 fő szakvizsgázott óvodapedagógus /2 fő Ped.-II ; 4 fő Ped.-I minősítés/ 3 fő pedagógiai asszisztens 3 fő szakképzett dajka 1 fő udvaros 1 fő konyhás	-3 fő fejlesztő pedagógus -1 fő nyelv-és beszédfejlesztő pedagógus -1 fő gyermekvédelem -1 fő együttnevelés pedagógiája -2 fő mozgásfejlesztés -1 fő „Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel” -2 fő projektpedagógia - 1 fő pedagógus kommunikáció - 6 fő DIFER

Tárgyi feltételek

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődés nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

SZVÓ Pedagógiai programjára vonatkozóan	Sajátos pedagógiai arculatra vonatkozóan

-3 csoportszoba -1 fejlesztő terem -3 öltöző -3 gyermekmosdó - parkosított játszóudvar - alapvető eszköz és játékeszköz készlet	- Pályázati lehetőségekből a művészeti programunkhoz kapcsolódó vizuális,- zenei eszközök, és az SNI gyermekek integrálását sajátosan segítő mozgásfejlesztő eszközök beszerzése - Program specifikus térkialakítás a csoportokban -Ízlésformálást elősegítő harmónikus, esztétikus díszítés
--	--

6.A MEGVALÓSÍTÁS MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KRITÉRIUMAI, DÖNTŐ TÉNYEZŐI

6.1 Érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, szocializáció

Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés és szocializáció célja: A gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normáinak tiszteletben tartásával.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családias légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, az óvodapedagógus-gyermek, dajka-gyermek pozitív attitűd érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében
- Építünk a gyermekek nyitottságára, segítjük, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek alapja, annak megbecsülésére nevelve.

Óvodánkban a gyermeket érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs, kiegyensúlyozott légkör veszi körül. Megtervezzük a gyermek számára barátságos, otthonos életteret, de lehetőséget adunk a gyermek ötleteinek, elképzeléseinek is. Gyermkeink szabadon mozoghatnak a csoportszobában, mosdóban.

Minden óvodai csoportunknak van saját neve, hagyománya, szokásrendszere, jelképrendszere, szimbóluma, mely egyéni színezetű légkört biztosít és mélyíti a gyermekek összetartozását, együttérzését.

A gyermekeknek tároló helyet biztosítunk, ahol saját eszközeit, játékait, értékeit gondozhatja, kezelheti.

A befogadás ideje alatt a gyermekek elhozhatják magukkal azokat a játékokat, melyekhez ragaszkodnak. A beszoktatásban mindkét óvónő részt vesz a dajkával együtt. A beszoktatás menetét előzetes szülői értekezleten megbeszéljük. Személyes kapcsolattal, mesével, ölbeli játékokkal, mondókákkal, kedveskedünk a gyermekeinknek. A beszoktatás ideje alatt megismertetjük a szokásokat és játékosan gyakoroltatjuk, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, tempóját, szokásait. Óvodánkban több programot szervezünk a kicsik és a nagyok közös bevonásával.

A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében. Arra törekszünk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat a csoportban, ebben segít a felnőttek és gyermekek közössége egyaránt. Nevelésünk alapja a feltétel nélküli szeretet, határokkal együtt. A határokat úgy szabjuk meg, hogy a gyermek meg tudja felelni az elvárásoknak. A szocializáció

szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás-és normarendszerének megalapozását. Segítjük a gyermekeket, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat. A szülőkkel átélt közös rendezvények, élmények segítséget a különbözőségek elfogadását, tisztelét, a toleráns viselkedés megalapozását.

Minden újonnan érkező óvodásunknál, évközben is lehetőség szerint elvégezzük az óvodába lépést megelőzően a családlátogatást, ahol a szülők nevelési módszereire, a gyermek megismerésére és az intézményre irányuló igényekre vonatkozó kérdésekre, intézményi szinten azonos anamnézis lapot töltünk ki. (SZVÓ nyomtatványok)

Lehetőség szerint a státuszvizsgálati lapot a szülő csatolja az anamnézis lap mellé.

A bátorító nevelés pszichológiáját alapul véve minden kapcsolatban alkalmazzuk az alábbi elveket:

1. A felnőtt próbálja megérteni elsősorban érzelmileg a gyermeket.
2. Parancsolás helyett igyekezzen kérdezni.
3. A gyermekek mágikus képzeletét vonja be a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításába.
4. A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.
5. A felnőtt biztosítson a gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot a határok pontos megjelölésével, a többszöri "határátlépésnél" vezessen be konzekvenciákat.
6. A felnőtt legyen képes nevelési taktikát változtatni, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását.
7. A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakítását, formálja úgy, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.
8. A felnőtt nevelje a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során.
9. A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakulhasson a bátortalan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a kisebb előrelépésnek, fejlődésnek.
10. Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet az agresszivitáson keresztül.
11. A felnőtt-gyermek társalgásában világos, egyértelmű, építő-előrevivő megfogalmazás jelenjen meg, a kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélőtárs megbecsülése, értékelése, a kölcsönös engedmény keresése, melyből mellőzendő a megbántás, hibáztatás, gyakori bírálgatás, kioktatás, kiabálás, panaszkodás, prédikálás.
12. A gyermekek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észreveteti, és a sikertelenséget segít elviselni.
13. Tiltalom helyett a felnőttek adjanak a gyermekeknek választási lehetőséget, hogy önálló
14. Döntéseket hozhassanak és változásra képessé váljanak.
15. A felnőtt használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításához.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekek törekednek a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartására.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén

(ceremóniát) a tagóvodák egységesítve szabályozzák.	Altató-ébresztő hallgatása
A felnőtt kérésére, illetve kérés nélkül is, segítenek egymásnak együtt éreznek a közösség tagjaival.	Születés vagy névnap
A gyermek életében egy személyes ünnep ünneplése az óvodában.	Kinčses kosár, gyűjtődoboz
Ereklődnek társaik, barátaik iránt. A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik.	
Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.	
A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.	
Személyes tárgyak gyűjtésének kialakult rendszere van az óvodában.	
Konfliktusos helyzetekben társaikkal képesek egyezkedni.	
Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.	

SZVÓ kritériumok	Tagóvodai megvalósítás
Az óvodai felvétel előtt személyes kapcsolat kialakítására biztosítunk lehetőséget tagóvodánkban.	Ovi-kukucska Művészeti rendezvények
Csoportszoba kialakításával biztosítjuk az egyéni elvonulást, pihenést.	Pihe-puha sarok
A gyermekek reggeli érkezéskor az óvodapedagógus nap mint nap szeretettel, hívogatóan fogadja mindaddig, amíg erre egyénileg szükség van.	Személyes percek, pihe-puha sarok, Csoportbáb
Csoportok életében megjelennek a csoport- és az óvodai hagyományok, ünnepek, mint közös élmények segítve ezzel a közösségi érzés alakulását.	Jeles napok, sportversenyek, gyereknapi
Az óvodába érkezés, az elalvás, az ébredés egységes elveken alapulnak, szertartásait (ceremóniát) a tagóvodák egységesítve szabályozzák.	Megérkeztem tábla Altató-ébresztő hallgatás
A gyermek életében egy személyes ünnep ünneplése az óvodában.	Születés vagy névnap
Személyes tárgyak gyűjtésének kialakult rendszere van az óvodában.	Kinčses kosár, gyűjtődoboz

6.2 Játék, élményen alapuló tanulásszervezés

Programunk széles értelemben értelmű a tanulást. A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak és általa fejlődnek. Tanulási képességek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Az óvodás gyermek értelmi képességét leginkább a játékon keresztül fejleszt-

jük. Ehhez társítunk szervezett tanulási lehetőségeket, mint az irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, amely magában foglalja kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzést is.

A kezdeményezett foglalkozásokon számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét adjuk a gyermekeknek. Élményen alapuló tanulás általunk kezdeményezett tevékenység, mely a játékidőben zajlik. A gyermekek a tevékenység befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz.

A szervezett tanulás formái: kötelező (mozgás, mozgásos játék) és kötetlen kezdeményezés.

A szervezett tanulás munkaformái: frontális, mikro csoportos és egyéni fejlesztés.

Játék, élményen alapuló tanulásszervezés célja: Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődésnek a biztosítása, segítése. Sokoldalú cselekedtetés közben az értelmi képességek fejlesztése, szóbeli megfogalmazásra késztetés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A játékhoz, a sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalási, felfedezési lehetőséghez az önálló és társas tevékenységhez *a feltételek megteremtése*.
- Személyes példamutatásával mintát ad anyanyelvi értékeink megismerésére, megbecsülésére.
- A szervezett tanulás feltételének a *szilárd szokásrendszer* kialakítása.
- Problémahelyzetek teremtésével az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése.
- A gyermekek *egyéni fejlődésének* figyelemmel követése - erre építve az egyéni fejlesztést.

A játékba integrált tanulás feltételeinek megteremtése

- Olyan légkört alakítunk ki, amelyben a gyermekek szívesen tevékenykednek együtt, mintát, modellt jelentenek egymásnak. Építünk az utánzásos, modellkövetéses tanulásra.
- Építünk a gyermekek aktivitására, érdeklődésére, biztosítjuk önállóságukat a tevékenységekben.
- Módszerünk megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. A módszereinket-eljárásainkat változatosan, mindenkor az adott szituációban, annak megfelelően kombináljuk.
- Tudatosan figyelünk a gyermek cselekvő aktivitására, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítására, kreativitás erősítésére gyakorlati problémamegoldásra.

A szilárd szokásrendszer kialakítása

- A szervezett tanuláshoz év elején alakítjuk ki a szükséges szokásokat.
- Kíváncsiságunkkal, odafigyelésünkkel, szituációérzékenységünkkel mintát adunk a gyermekeknek. Használjuk a metakommunikáció elemeit.
- Egy-egy gyermekhez, gyermekcsoporthoz való odafordulásunk velük történő egyéni fejlesztés, foglalkozás természetes napi esemény a csoport szabad játékában. A játszó

gyermek csak a legszükségesebb esetben zavarhatja az ott folyó munkát.

A gyermekek egyéni fejlesztése

- Figyelemmel kísérjük a gyermekek értelmi fejlődését és ehhez igazítjuk a fejlesztést.
- A differenciálás elve érvényesül munkánkban, így minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődik.
- A hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztésére egyéni fejlesztési tervet dolgozunk ki. Felzárkóztatásukra a nevelési területeken segítséget kérünk a gyermekjóléti szolgálatától.
- A beszédhibák időben történő felmérése után logopédushoz irányítjuk a rászorulókat.
- Az értékelést differenciáltan alkalmazzuk, arra törekszünk, hogy minél több pozitív megerősítést kapjanak gyermekeink.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A sok-sok tevékenység átélése, az élmények, a tapasztalataik hatására pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük. Tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk.
- Fejlődik beszédük, gondolkodásuk, problémamegoldásuk.
- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről.
 - Feladattudatuk erősödik, szándékos figyelemre lesznek képesek

6.3 Egészséges életmódra nevelés

Egészséges életmódra nevelés Célja: A gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermekek egészségének védelme, óvása, megőrzése, edzettségének biztosítása
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

- Az óvodai felvételi után minden gyermekről anamnézist készítünk, ezzel indítjuk az ismerkedés folyamatát. Folyamatos megfigyeléssel, (testsúly, testmagasság) segítjük az egyéni sajátosságok feltárását a növekedés és fejlődés területén.

- Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezetségét az óvodába lépés pillanatától biztosítjuk. A befogadás ideje alatt minden gyermekkel együtt végezzük a teendőket, hogy megtanulhassák a fogásokat, a testápolási szokások sorrendjét. A rögzítést segítik a vizuális jelek. Természetesen a szokásokat a dajkák bevonásával együtt gyakoroltatjuk. Törekszünk arra, hogy a felnőtt-gyermek kapcsolat tapintatos, megértő, segítőkész, őszinte legyen. A fokozatosság betartásával törekszünk arra, hogy a gyermekek egyre önállóbbá váljanak ezen a területen.

- A gyermekek különböző táplálkozási szokásokkal érkeznek az óvodába. A szülők segítségével megismerjük ezeket, s kellő toleranciával elfogadjuk. A gyermekek a napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük 3/4 részét az óvodába kapják. Ösztönözzük őket, de nem kényszerítjük az ételek elfogyasztására. Figyelemmel kísérjük az óvodai étrendet, hogy az kellően változatos és megfelelő tápanyagösszetételű legyen, különösen a magas cukortartalmú ételek, italok, a magas só-és telítetlen zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére figyelünk.

- Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak. Az étkezési szokásokat, a napirendet úgy alakítjuk, hogy a folyamatosság a lehetőséghez képest megvalósuljon.

- A testápolás terén is nagy különbségek mutatkoznak a gyerekek között, ezért fontosnak tartjuk, hogy az óvodai és családi szokásokat összehangoljuk. A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orrtisztántartáshoz, a WC használathoz megteremtjük a feltételeket úgy, hogy a gyermekek intim környezetben egyre önállóbban végezhesék a teendőket.

- Ösztönözzük a szülőket arra, hogy gyermekeiket kényelmes, többretegű ruházatba öltöztessék - amit a gyermekek szükség szerint könnyen vehetnek le vagy fel.

- Különös gondot fordítunk a szabad levegőn tartózkodásra, örömteli játékokra, mozgásra. Biztosítjuk a természetes nagymozgásokhoz a teret, a mozgáselemek gyakorlásához a mozgásfejlesztő udvari játékokat. Szervezett mozgástevékenységet beiktatunk az udvaron töltött időbe.

- Az óvodai szokásokkal, az egészséges életmód szokásainak kialakításával, a gyermekek alapszükségleteivel, több alkalommal foglalkozunk szülői fórumokon. Próbáljuk segíteni az alapfeltételek megteremtésében a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket nevelő szülőket. (Gyermekvédelem.)

-Megfelelő szakemberek bevonásával-a szülővel és az óvodapedagógussal együttműködve-speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi és lelki nevelési feladatok ellátása a gyermekek testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében.

- Az anyanyelvi nevelés ezt a területet is folyamatosan áthatja. Remek lehetőség az anyanyelvünk értékeinek közvetítésére, egészséggel, tisztasággal, és renddel kapcsolatos fogalmak, szavak pontosítására a bensőséges kommunikáció lehetőségére.

A gyermekek egészségének védelme, óvása, megőrzése, edzettségének biztosítása

- A gyermekek egészségügyi problémáit szeretetteljes bánásmóddal, tapintattal a szülők bevonásával oldjuk meg. Az óvodában megbetegedett gyermeket az egészségesektől elkülönítve a lehető leghamarabb hazajuttatjuk értesítve a szülőt. A fertőzések terjedését gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltöztetéssel, a személyi higiéné betartásával igyekszünk gátolni.

- Minden nap edzési lehetőségünk van - hiszen a nap nagy részét az udvaron, a szabadban töltjük. A szabad levegőn tartózkodás fokozza a gyermekek ellenálló képességét, erőnlétét. Mozgásszükségletük kielégítéséhez futó- fogójátékokat szervezünk - az együttjátás, futás ösztönzően hat.

A vízzel való edzést az udvari zuhanyozó biztosítja.

- Nagycsoportosok számára úszótanfolyamot szervezünk, a szülők igénye alapján a vízhez szoktatást uszodalátogatást is megszervezzük.

- Edzési lehetőség erőnlét-, gyorsaság-, ügyességfejlesztést biztosít az udvaron a kerékpározás, rollerezés.

- A gyermekek tartásjavítását, a lábboltozat erősítését erre tervezett gyakorlatokkal végezzük.

- Drog prevenciós feladatok drámajátékok segítségével.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet

- Törekszünk arra, hogy az óvoda külső és belső környezete feleljen meg az egészségügyi előírásoknak, esztétikus, nyugtató hatású legyen, alapot adva nevelőmunkánkunknak.
- Az udvaron úgy alakítjuk ki a játszóterületeket, hogy bármilyen idő esetén lehetőségünk legyen levegőzésre.
- Mozgásfejlesztő játékainkat ellenőrizzük, hogy a balesetveszélyes játék minél előbb javításra kerüljön, a fejlesztésnél a többfunkciós természetes alapanyagú játékokat helyezzük előtérbe.
- Csoportszobáinkban, az óvoda közös helyiségeiben meghitt, barátságos, otthonos miliőt teremtünk - amely esztétikai élményt is nyújt a hozzánk érkezőknek.
- Az udvar esztétikáját növénytelepítéssel, rendszeres ápolással, tisztántartással fokozzuk.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkeendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Önállóan öltöznek, ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket ki- és befűzik-kötik.
- Ruhájukat esztétikusan összehajtva teszik a helyére.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés

SZVÓ kritériumok	Tagóvodai sajátosságok
<p>A közösségért végzett munkafolyamataiban a jó szokások elsajátításában, a gyermek saját tevékenységeiben megerősödik, önállósági törekvése fokozódik, magabiztossá válik és alkalmassá arra, hogy mindezeket megváltozott környezetben is biztonsággal képviselni tudja. Ennek egyik fő forrása az udvar – mint közösségi tér – a munkajellegű feladatok elvégzésére:</p> <p>Környezet megóvása, folyamatos tisztán tartása, ápolása Madárvédelem Növények gondozása (konyhakert, virágágyás) Munkavégzéshez szükséges eszközök kialakítása a gyermek biztonságának érdekében nélkülözhetetlen Ezek tartalmi megjelenítését az óvónő a szociális tervben és tevékenységi tervben</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Környezettudatos magatartás • Madáretető szükség szerinti feltöltése, fészkek óvása • Virágágyások, virágládák gondozása • Kisméretű kerti szerszámok biztosítása, biztonságos használatának megtanítása. Gyermekméretű seprű, lapát behasználása.

rögzíti.	
<p>Olyan egységes és következetes szokásrend kialakítását tartjuk fontosnak, amely megsegíti a gyermekeket a felnőttől való fokozatos függetlenedésben az önállóság megszerzésében:</p> <p>Elegendő időt biztosít az óvónő a nap szervezésében (folyamatos reggeli, udvarra való kivitel, ebéd, pihentetéshez való készülődés), a gyermekek önkiszolgáló tevékenységeinek munkafolyamataihoz: öltözködéshez, étkeztetéshez, testápolási teendőkhöz.</p>	<p>Szimbólumokkal a tevékenységek sorrendjének vizuális megjelenítése.</p>
<p>Fontos számunkra, hogy pedagógiai munkánkban érvényesüljön a testi – lelki egészség összhangja a felnőtt és a gyermek közösségben egyaránt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Játékos, dramatikus formában megszervezett délelőtt • Mindennapos gyümölcs-zöldség • Mozgásos versenyek szervezése • Játékos drog prevenció drámajátékok
<p>Fontosnak tartjuk, ezen területen is a szülőkkel való hatékony együttműködést – egészség megőrző, prevenció program működtetését.</p>	<p>Sportvetélkedő Drogprevenció szülői fórum</p>

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS FELADATAI

NAPIREND

Időkeret	Tevékenységek
6.00-7.00	Gyermekek fogadása, játék összevont csoportban
7.00-8.00	- Beszélgető-kör, pihe-puha sarok. Napindító érzelmi ráhangolódás - Játék
8.00-9.00	Folyamatos tízórai
8.00-9.30	- Párhuzamosan végezhető tevékenységek, játékban megvalósuló tanulás
9.30-10.00	- Verselés, mesélés - Fonémahallás fejlesztés, ritmikus játékok - Közös gyümölcsfogyasztás
10.00-10.30	- Párhuzamosan végezhető tevékenységek, játékban

	<p>megvalósuló tanulás</p> <ul style="list-style-type: none"> - Játékelrakás - Naplezárás (pl. társadalmi témakörök feldolgozása)
10.30-12.00	<ul style="list-style-type: none"> - Mindennapos játékos mozgás - Levegőzés, játék, mozgás a szabadban - Séták, helyszíni megfigyelések
12.00-13.00	<ul style="list-style-type: none"> - Készülődés a közös étkezéshez - Ebéd - Teremrendezés, fogmosás, készülődés a pihenéshez - Mesehallgatás
13.00-15.00	<ul style="list-style-type: none"> - Pihenés - Korcsoport figyelembevételével
15.00-15.30	<ul style="list-style-type: none"> - Ébredés: teremrendezés, készülődés az étkezéshez - Folyamatos uzsonna
15.30 -17.30	<ul style="list-style-type: none"> - Játék, közös tevékenykedés, lehetőség szerint levegőzés, mozgás - Folyamatos csoportösszevonás - Gyerekek hazabocsájtása

HETIREND

- Párhuzamosan végezhető tevékenységek, és az 5-35 perces foglalkozások tagintézményi rendje.
- Társadalmi témakörök feldolgozása heti alkalommal.

Napok	TEVÉKENYSÉGEK
Hétfő	<p><u>Verselés, mesélés</u> <i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i> <i>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</i> <u>Külső világ tevékeny megismerése</u> Mozgás</p>
Kedd	<p><u>Verselés, mesélés</u> <i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i> <i>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</i> <i>Külső világ tevékeny megismerése</i> <u>Mozgás</u></p>
Szerda	<p><u>Verselés, mesélés</u> <i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i> <u>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</u> Külső világ tevékeny megismerése Mozgás</p>

Csütörtök	<u>Verselés, mesélés</u> Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Külső világ tevékeny megismerése Mozgás
Péntek	<u>Verselés, mesélés</u> Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka <u>Külső világ tevékeny megismerése</u> Mozgás

7. 1 Játék

A játék a kisgyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejleszti.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja: A gyermekek szabad képzettársításának elősegítése. Emellett játékkal érjük el, hogy a gyermekek intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatokhoz jutnak. A játékkal szerzett élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyai és ötletei teljesülnek. Továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, és az élményen alapuló játék.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A játékhoz szükséges *feltételek* biztosítása (légkör hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés-élmények)
- A 3-6-7 éves korban megjelenő *játékfajták* /gyakorló, konstruáló, szimbolikus-szerep, szabály s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.
- A gyermekek *beszédképességének* fejlesztése a játékban.
- Az óvodapedagógus játéksegítő, *játékirányító metódusainak* alkalmazása.

- Alkotó kedvű *légkört* teremtünk, amelyben a gyermek szabadon dönthet abban, hogy mivel játszik, milyen témát, milyen eszközzel jelenít meg, milyen helyet választ, és mennyi ideig tart a játéka. A csoportban annyi szabályt vezetünk be, amennyi segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, a szabad játékot.

- Lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy a képességfejlesztő játékoknál szabadon válasszon a felkínált szerepek, játék helyzetek, társak között.

- A gyermekekkel való együttjátás során a témát, eszközöket, szabályokat és helyet közösen teremtik meg.

- A gyermekek önállóan ill. segítségünkkel alakítják ki a játékuk számára megfelelő helyet. A csoportszobákat úgy alakítjuk ki, hogy állandó és variálható kuckók is legyenek. - A mesesarkot úgy alakítjuk ki, hogy esztétikus és meghitt legyen. Itt kap helyet a bábozás, dramatizálás is, az átváltozáshoz szükséges kellékek "kincses ládája."

- Biztosítjuk a gyermekeknek, hogy az óvodai tartózkodás alatt egybefüggően, több órán keresztül játszhasson, kivéve a tisztálkodás, alvás, étkezés idejét.

- Támogatjuk a játék során kialakuló gyermekbarátságokat, együttjátászó csoportokat.

- Figyelemmel kísérjük a játékot, és akkor ajánlunk más játékot, ha már a gyermekek játéka felbomlóban van, vagy a körülmények miatt szükségesnek látjuk.

- A napi élet megszervezésekor arra törekszünk, hogy az udvari játéktevékenységhez minél több időt biztosítsunk. A gyermekeket arra ösztönözzük, hogy az udvaron minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Az udvaron az évszaknak megfelelően biztosítjuk a gyermekek játékeszköz igényét.

A gyermekek beszédképességének fejlesztése játék közben

- Feladatunk a játékban rejlő kommunikációs lehetőségek kihasználása.

- Modellt kell, nyújtunk a szókapcsolatok, nonverbális jelzések (mimika, gesztus), hanglejtés, hangsúly, hangerő, hangszín és artikuláció tekintetében a gyermekek felé.

- Segítsük elő a hangszínnel, hangerővel bánni tudást különösen a dramatikus játékoknál.

- A kezdeményezett nyelvi játékoknál különös figyelemmel kísérjük az artikuláció, szókincs, kifejezőképesség fejlődését.

Az óvodapedagógus játékgéjtő, játékirányító metódusainak alkalmazása

- Játékgéjtő módszereink a szituációtól függenek. Nyugodt játék esetén irányításunk követő, szemléltető legyen, hagyjuk a gyermekeket játszani.

- Szükség esetén játékgéjtő, modellnyújtó játszótársakká kell válnunk.

- Akkor avatkozunk be a gyermekek játékába, ha az ötletszegény, kevésbé kreatív, ill. ha veszélyeztetik egymás játékát, testi épségét.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- A gyermekek képesek egyazon játéktémában hosszabb ideig együttesen részt venni.

- Szerepjátékaikban élményeiket megjelenítik.

- Többféle variációt alkalmaznak az építmények elkészítésében.

- Az ismert meséket szívesen dramatizálják, bábozzák.

- Élvezik a szabályjátékokat, képesek a normák betartására.

- Társas kapcsolataikban megjelennek a közösség által kiemelt viselkedési szabályok.

7.2 Verselés, mesélés

A tevékenység célja: A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása elsősorban a népmesék segítségével. A mesék mágikussága, a csodás meseélmények, a versek zeneisége, rímeinek csengése, valamint a mesék feldolgozása adjon a gyermekeknek igazi irodalmi, művészi élményt. A mindennapi mondókázás, verselés, mesélés biztosítsa a kisgyermek lelki nyugalmát, lelki békéjét.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
- A népköltészet, népmesék, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeiből válogatás.
 - Válogatás a magyarság történelmét feldolgozó mondavilágból- Mátyás király meséi
 - Az emberi belső világ érzelmi viszonyait, viselkedésformáit a bábozás és dramatizálás eszközeivel közvetítse a gyerekek felé.
 - A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás és dramatikus játékok).
 - A gyermekek anyanyelvi képességének fejlesztése az irodalom eszközeivel.

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása:

- Művészi értékű irodalmi alkotásokat választunk, a módszertani tudatosság figyelembe vételével, hogy biztosítsuk az esztétikai élmény mélységét.

- A versanyagot népi mondókákból, rigmusokból, legismertebb költőink ritmikus zenei hatású játékos, humoros verseiből állítjuk össze.

- A meséknél főleg a népköltészet, népmesék, a népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeiből választunk, a gyermekek korának és érdeklődésének megfelelően. Megjelennek a magyar klasszikus és kortárs mesék, meseregények is. Alkalmazunk humoros meséket is. A mesékhez kapcsolódva megismertetjük a gyermekeket azokkal a közmondásokkal, amelyeket környezete gyakran hangoztat.

- A kiválasztott mesékkel és versekkel az a célunk, hogy erősítsék a gyermekekben a környezet megszerettetését, a néphagyományok ápolását és az évszakok szépségét és a multikulturális nevelést.

A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása

- Lehetőséget biztosítunk a mondókák, vidám rigmusok, versek gyermekekkel való megkedveltetésére sokszori ismételtetéssel. Az új verseket úgy választjuk, hogy kapcsolódjanak a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához.

- Feladatunk, hogy a mese minden nap megjelenjen a gyermekek életében. Zenei szignállal, vagy mesepárnákkal, vagy gyertyával várjuk a gyermekeket a mesesarokba. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják, a rákövetkező héten megjeleníthetjük a mesealakokat, eljátszhatjuk a mesét. Biztosítjuk az udvaron is a feltételeket az irodalmi élményekhez.

- Olyan kellékeket biztosítunk, amelyek segítik a képzeleti képek előhívását, az emberi belső világ érzelmi viszonyait, viselkedésformáit, a meséhez való kötődés kialakulását, mind a bábozáshoz, mind a dramatizáláshoz.

A bábokat fokozatosan bővülő számban alkalmazzuk a rövid improvizált jelenetekben.

*A gyermekek anyanyelvi képességeinek fejlesztése a versek, mesék,
dramatikus játékok segítségével*

- Az óvodapedagógus tiszta, nyelvtanilag helyes beszéde váljék a gyermek számára modell értékűvé.
- Az óvodapedagógus nyelvhasználata közvetítse anyanyelvünk értékeit.
- Biztosítjuk a lehetőséget, hogy gyermekeink szabadon kifejezhessék önmagukat, lehetőséget kaphassanak az önálló versmondásra.
- A gyermek saját vers-és mesealkotása annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak egymás szórakoztatására is.
- Megjegyeznek gyermekmondókákat, verseket, meséket.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni

7. 3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja: Közös éneklés, közös játék örömeinek átélése, formálódjon a zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. Jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozza zenei anyanyelvüket, a hagyományok továbbélését.

A zenehallgatási lehetőségek – az élő előadás, az emberi hang és hangszeres játék, valamint az igényesen kiválasztott hangfelvételek – fejlesszék a gyermekek művészi fogékonyságát, inspiráljon az önkifejezésre.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoportképesség szintjének megfelelő válogatása, mely lehetőséget biztosít a zenei kreativitás alakítására.
- A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása
- A gyermekek anyanyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.

A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

- Óvodánkban a zenei nevelés során megfigyelik a környezet hangjait, ölbéli játékokat, népi mondókákat, dalos játékokat és komponált dalokat ismernek meg. 3-4 évesekkel ölbéli játékokat /arc-és tenyér-simogatók, tapsoltatók, lovagoltatók, ujjasdik/ ismertetünk meg.

Álló helyzetben 4-5 hangból álló énekes játékok, apró utánzó játékos mozdulatokkal kísérve. 1-2 komponált gyermekdal ünnepekre.

- 4-5 évesek az ölbéli játékok mellett gyakran mondókáznak, 5-6 hangból álló énekes játékokat, melyekhez csiga, hullámvonalban való járás kapcsolódik. Választunk szerepcserés, kaputartó játékokat is. Nyolcad, negyed és szinkópa ritmusképlettel. Alkalmi dalokhoz utánzó mozdulatokat, játékokat találunk ki.

- 5-6-7 éveseknek az előzőeken kívül kiolvasó is szerepel. Választunk kaputartó, bújós, felelgetős, két körben mozgó, fogyó- és gyarapodó népi dalos játékokat.

Zenehallgatáshoz érzelmi hatású népdalokat énekelünk, választunk más népek dalaiból, nemzeti és etnikai hovatartozás figyelembe vételével, műdalokból és klasszikus műzenei darabokból is.

A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása

- 3-4 éveseknek mondókák, ölbéli dalos játékok 2/4 ütem negyed és páros nyolcad ritmussal.

Képességfejlesztés: közvetve a játékok közben ismerjük meg az alapfogalmakat. Halk-hangos beszéd, mondóka, ének s környezet hangjainak, dallamjátszó hangszerek hangjainak felismerése. Egyenletes lüktetést gyakoroltatjuk változatos mozdulatokkal. Énekeljük a gyermekek nevét, jelét, köszöntjük és csalogatjuk őket énekelve a játékba.

Zenehallgatás: 2-5 perces hangszeres zenét, kórusmuzsikát, óvónő énekét hallgatják a gyermekek.

- 4-5 évesek az új mondókák, kiszámolók, dalos játékokon kívül ismétljük a 3-4 éves korban tanultakat. Körjátékok között lehet szerepcserés, párválasztó sorgyarapodó kaputartó játék.

Képességfejlesztés: egyre többet énekelnek önállóan, egyénileg, de kisebb csoportokban is. Énekelünk halkan-hangosan, magasabban-mélyebben. Kérdés-felelet, visszhangjáték szöveggel, ritmus motívummal.

Az egyenletes lüktetést változatos módon gyakoroljuk. érzékeltetjük a dalok, mondókák ritmusát. Használunk ritmushangszereket.

Zenehallgatás: hangszeres zenét, kórusmuzsikát, óvónő énekét hallgatják a gyermekek.

- 5-6-7 évesek: az új mondókák, kiolvasók, dalos játékokon kívül ismétljük az előző években megismert kedvenc dalos játékokat, ünnepi dalokat.

Körjátékok közé tervezünk párcserés, kapus, hidas, sorgyarapodó, fogyó, párválasztó játékokat.

Képességfejlesztés: ezen dalok mozgásanyagát gazdagítjuk, táncos lépésekkel, csúfolókkal. Ismert szövegre maguk találunk ki mozgást, lépést, dallamot. Megkülönböztetjük az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. Egyszerű táncos lépésekkel táncolnak népzeneire. Ütő és ritmushangszereket használunk.

Zenehallgatás: hangszeres zenét, kórus muzsikát, óvónő énekét hallgatják a gyermekek. Alkalmanként hangversenyt szervezünk.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

- A zenei nevelés szervezeti formái kötött és kötetlen jellegűek. Az udvaron is játszunk énekes játékokat. A készségfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikrocsoportos munkaformában szervezzük. Kötött formában az énekes játékokat szervezzük.

A gyerekek anyanyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal.

- Az óvodapedagógus tiszta éneklése és beszéde válják a gyermek számára modell értékűvé.
- nyelv ritmusának, szépségének kifejezőerejének érzékeltetése.
- Szókincs bővítés a megtanult népi szöveg által.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes-dalos játékot.
- A gyermekek gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Élvezettel figyelnek 2-10 percig a zenehallgatás anyagára.
- Ismernek néhány egyszerű táncos lépést, melyet zenére járnak.
- Önkifejezésük a zenei tevékenységek során megnyílvánulnak.

7. 4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja: A gyermek élmény és fantáziavilágának képi, téri szabad önkifejezése.

A gyermek tér-forma-szín képzetének gazdagítása esztétikai érzékenységük szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az ovigaléria programja adjon mindennapi lehetőséget a műalkotásokkal való találkozáshoz, amely művészeti élményben részesíti mind a gyermeket mind a szülőket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység *feltételeinek* megteremtése
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének *differenciált* fejlesztése
- A tevékenység differenciált *szervezeti formáinak* biztosítása.
- *Az igény kialakítása* az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
- Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermeki alkotások bemutatásra kerüljenek/ ovigaléria, gyermekrajz kiállítás/
- Múzeumok, kiállítások látogatása. ismerkedés népművészeti alkotásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, más népek művészetével.
- Utánozható mintát nyújt, támogató *segítő kommunikációval* segíti elő az alkotás örömét, sikerét.
- Megismerteti a gyermeket az eszközök használatával, különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző *technikai alapelemeivel* és eljárásaival

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

- Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközeink vannak, ezek kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum dominál.
- Megfelelő helyet biztosítunk, ahol minimum 6 gyerek kényelmesen elfér. Közel vannak az eszközök tárolóhelyei és ebben a térben alakítjuk ki a gyermekek minigalériáját.
- Az alkotó tevékenységhez annyi időt biztosítunk, hogy a gyermekek addig alkothassanak, ameddig a kedvük tartja.

- Az eszközök biztonságos kezelését egyenként tanítjuk meg a gyerekeknek.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek és azok tartalmának minőségének fejlesztése.

3-4 éves kor

- Lehetővé tesszük az óvodába kerülő gyerekeknek, hogy játszva megismerkedhessenek a különféle anyagokkal és az ábrázoló tevékenység alapvető technikáival.

- Tevékenységüket a képalkotás, a plasztikai munkák és az építés köré csoportosítjuk.

- Témát a szándéktalan firka és a forma firka időszakában nem tervezünk. A tervezés ebben az időszakban a képalakító tevékenység technikáira és eszközeire vonatkozik.

A későbbiekben is lehetőséget biztosítunk az egyéni élményeknek és a gyerekek érdeklődésének megfelelő szabad témaválasztásra.

- Segítjük a gyerekek képalkotó készségének megindulását a szórt elrendezéstől a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendelésével. Ebben segítség lehet a közös képek készítése és az egyéni ötletadás (pl.: őszi fa készítése közösen; tenyéryomattal)

- Biztosítjuk a festéssel, zsírkrétával, papírhajtogatással, tépéssel, ragasztással, agyagba, homokba karcolással, nyomattal, termések képlékeny anyagba nyomkodásával történő képalakítás lehetőségét.

- Megteremtjük a mindennapi plasztikai alakítás lehetőségeit; gyurmát biztosítunk az anyagok alakíthatóságának megismeréséhez.

- Megmutatjuk, felfedeztetjük a használható technikákat.

- Különböző építményeket hozunk létre közösen a csoportban fellelhető tárgyakból, építőjátékokból, közben ismerkedünk azok formáival, alakzataival.

4-5 éves kor

- Segítjük a gyerekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet, élményeikhez kapcsolódó témákkal és az azoknak megfelelő technikai megoldásokkal.

- Ezzel ösztönözzük a gyerekeket arra, hogy rajzaikban megjelenjen az emberábrázolás, és a környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzelések alapján feldolgozva.

- A többszínű festék biztosításával lehetőséget adunk arra, hogy a színeket keverve gyönyörködjenek a színárnyalatok gazdagságában.

- Használhatnak ceruzát, krétát, filcet és rost-ironokat, különböző vastagságú ecseteket rajzaik, képeik finomabb kidolgozásához.

- Alakíthatnak képeket spárgából, fadarabból, textilből, termésekből, színes papírból, bőrdarabokból. Tudnak játékukhoz kellékeket, egyszerű bábokat (pl.: zacskóbáb) valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni.

- Építéseik során használhatnak nagyméretű dobozokat, takarókat. Segítenek az eszközök előkészítésében és elrakásában.

5-6-7 éves kor

- A képalakítás során egyre többször alkotnak közös képeket. Gazdagítjuk a technikai megoldásokat és az eszközlehetőségeket pl.: lenyomatok, makettek.

- Saját élményen alapuló cselekményes témáikban megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is.

- Ajándékokat készítenek a különböző alkalmakra szüleiknek és társaiknak.

- Sétáinkon és kiállítások látogatásával teremtünk lehetőséget a műalkotásokkal való megismerkedésre.

- A szülőket bevonjuk az alkotó-alakító munkához szükséges anyagok gyűjtésébe, a gyerekeket pedig a környezetalakító, díszítő munkába, az óvoda szépítésébe. Biztosítjuk a több napon át tartó építés lehetőségét is.

A tevékenység szükséges szervezeti formáinak biztosítása.

- Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékban integrálódnak.

- Egy héten egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos kötetlen formájú tevékenységet szervezünk.

- Megteremtjük a lehetőséget arra, hogy minden gyerek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi plasztikai elképzelését.

- Ovi-galéria: biztosítja annak lehetőségét, hogy találkozzanak műalkotásokkal, népművészeti alkotásokkal és közösen gyönyörködhessenek egymás munkájában is.

- Az ovi-galéria ízlésformáló, szemet-gyönyörködtető, ahol maradandó benyomásokat szerezhetnek a kiállított alkotások hangulati, formai, színbeli elrendezéséről.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Tevékenység közben nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódnak a cselekvéshez kapcsolódó érzelmeik, fejlődik alkotóképességük.

- Sikerélményeik következtében felébred az ábrázolás iránti szeretetük, erősödik a gondos feladatvégzésre irányuló akaratuk. Örülnek egyéni és közös kompozícióiknak. Beszélgetni tudnak az alkotásaikról, alakul értékítéletük.

- Megismerik a különböző anyagokat, az ábrázolás és építés egyszerű munkafogásait.

- A technikai alapelemeket biztonságosan alkalmazzák.

- Fejlődik eszközhasználatuk, az eszközökkel kapcsolatos bánásmód és munkaszervező képességük.

- Kialakul a szép iránti nyitottságuk, igényességük.

7. 5 Mozgás

A tevékenység célja: A gyermekek testi szükségleteik és igényüknek megfelelően szívesen és örömmel mozogjanak a nap bármely szakaszában.

Szervezett, rendszeres mindennapi mozgástevékenységek szervezése által váljanak edzetté, erősödjének, mozgásos tapasztalataik gazdagodjanak, testi képességeik –erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség - fejlődjenek.

Az óvodapedagógus feladatai:

1. Csoportszobában vagy folyosón megteremti a mozgáshoz szükséges biztonságos környezetet, teret, biztosítja változatos eszközöket.

2. Minden nap teremben, de főként szabad levegőn, eszközök vagy eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában játékos mozgást szervez (mindennapos testnevelés).

3. A mindennapos testnevelés időpontját, a mozgáskészség fejlesztésének feladatát, a mozgásos játékot havi hálótervben tervezi, csoportnaplóban dokumentálja.

4. Feladata az örömteli és biztonságos mozgáshoz szükséges jó szokás – szabályrendszer kialakítása.

5. Éves tevékenységi tervben életkori sajátossághoz igazodóan, a gyermek testi képességeinek fejlesztésére irányulóan, tudatosan egymásra épülve tervezi a szervezett mozgásos tevékenységeket.

6. A mozgások kivitelezéséhez nélkülözhetetlenek tartjuk, hogy óvodásaink és az óvodapedagógusok mozgásra alkalmas, kényelmes ruhába öltözzenek át.

7. Napi rendszerességgel biztosítja a szabad levegőn való tartózkodást, heti rendszerességgel tervezi az udvari változatos mozgásokat, mozgásos szabadjátékokat, csapatjátékokat, sport – és versenyszerű játékokat, melyek által a gyermekek testi képességeik fejlődnek, a társra figyeléssel társkapcsolataik megerősödnek.

8. Aktívan részt vesz az óvodapedagógus a mozgásos tevékenységekben személyes példát, mintát nyújt: a gyakorlat elemeket bemutatja, a megértés és a helyes mozgásformák kivitelezése érdekében.

9. Együttes, közös mozgás, annak átélt öröme fokozza gyermekeink mozgáskedvét, mozgás szeretetét.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok biztosítása

- A mozgásos tevékenységeket azok eszközeit életkorhoz, fejlettségi szinthez és a csoportok összetételéhez tervezzük. Olyan mozgásfejlesztő eszközöket választunk, melyek a nagymozgást fejlesztik, mind az óvoda udvarán, mind a csoportszobában.

- Mozgásos tevékenységekkel lehetőséget biztosítunk arra, hogy mozgás aktivitása fokozódjon.

- Lehetőséget biztosítunk a mozgásöröm megélésére, erejük, bátorságuk kipróbálására.

- A mozgásfejlesztés tervezése a testi fejlettség, adottság, egészségi állapot figyelembevételével történik.

- A mozgáskultúra fejlesztése adjon lehetőséget az önkifejezésre a mozgásra.

- Mozgástapasztalatokat rendszeresen bővítjük. Segítjük természetes mozgásukat, lehetőséget adunk az állandó gyakorlásra.

- Mozgásfejlesztő játékokkal fejlesztjük a testi képességeiket, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

- Tervezésnél figyelünk a kondicionáló képességek: erő, gyorsaság, állóképesség egymásra épülő fejlesztésére.

- Játékok ismétlésével erősítjük a játék örömét, és a pozitív hozzáállást a mozgásos tevékenységhez.

A különböző szervezeti formák megteremtése a mozgásszükséglet differenciált kielégítése érdekében.

- A szabad mozgás lehetőségeit a délelőtti és délutáni udvari játék során és alkalmanként /időjárás függvényében/ az Óvoda helyiségeiben biztosítjuk.

- Az irányított mozgásos játékokat mindhárom korcsoportnak heti egy alkalommal szervezzük meg, különböző időkerettel.

- A mindennapi testedzést, a kocogást, futást mindhárom korosztály számára biztosítjuk.

A futás mennyiségét a gyermekek szabadon határozzák meg.

- A szülőkkel közösen évi két alkalommal sportdélután szervezünk.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.

- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakult.

- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni

- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszása kor, tudnaqk figyelni társaikra.

- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

- Szeretnek futni, képesek 50-100 m-t kocogni.
- Biztonságosan használják a tornaszereket, kézi eszközöket.

7. 6 Külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység célja: Szűkebb és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-emberi-tárgyi világ értékei iránt.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása.

A gyermekek elemi ismerete alakuljon ki önmagukról és közvetlen környezetükről.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető helyi *környezeti értékek* összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében.
- Képviselje, és közvetítse a gyermekek felé a keresztény kulturális értékek, hazaszeretet a szülőföldre és a családhoz való kötődés érzését, hagyományaink, ünnepeink tiszteletét.
- A tevékenység *differenciált szervezeti formáinak* megteremtése.
- A gyermekek *kommunikációs készségeinek* fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során.
- A gyermekek érdeklődése alapján *projekt tervek* készítése, megvalósítása
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását *döntési képességeinek* fejlődését továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a *környezettudatos magatartásformálás* alapozására, alakítására.

A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében.

- Élmény-gyermek-tevékenységközpontú tervezéssel a hagyományokra, helyi sajátosságokra építve biztosítjuk a fejlesztés tartalmát. Megismeri a keresztény kulturális értékeket, a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. Segítjük a gyermekeket a környezet tevékeny megismerésében: alkalmat, időt, helyet, eszközt biztosítunk a tapasztalatszerzésre. Állandó helyszíneink az óvoda, az óvodaudvara, a kertes házak, a Tisza-Zagyva-part, közeli és távolabbi városrészek, az épített környezet értékeivel. Az állandó helyszínek segítik a változások észrevételét, felfedezését. Tervezésünk rendezőelve: az évszakok. Törekszünk arra, hogy terveink többirányú érzelmi ráhatással komplexek legyenek. A megfigyelt eseményhez, jelenséghez, élőlényhez, tapasztalatszerzési tevékenységhez, ünnephez tartalmilag kapcsolódó vers, mese, zenei anyag előadásával mélyítjük a természetélmény érzelmi hatását, megismerik nemzeti szimbólumunkat, jelképeinket. Ismerkedünk a környezetvédelemmel: vizsgálódásokat, játékos megfigyeléseket, kísérleteket végzünk. Igyekszünk több érzékszerven keresztül éreztetni, észreveteni a különbséget.

- A környezetünkben nem látható növényekkel, állatokkal videofelvétel, videofilmek segítségével ismerkedhetnek a gyermekek.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése

- Az óvoda természeti adottsága lehetővé teszi a több órás levegőn tartózkodást.

- A közvetlen tapasztalat és élményszerzések során egyénileg és mikrocsoportban tervezzük, fejlesztjük gyermekeinket.
- Sétákat, kirándulásokat szervezünk több alkalommal különböző helyszínekre csoportos ill. mikrocsoportos formában.
- Évszakonként megszervezzük az erdei óvodai programot.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során.

- A gyermekek egyéni fejlődésének, fejlesztésének biztosítása aktív részvételükkel a felfedezésekben, a megismerésben, tevékenységben és feladatokban.
- Építünk a gyermekek meglévő tapasztalataira, érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára. Sok lehetőséget teremtünk az egyéni felfedezésekre, tapasztalatszerzésre. Segítjük ítéletalkotásait, véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alkításában.
- A gyermekek egyéni fejlettségének ismeretében átgondoljuk az egyes tevékenységeknél az egyéni fejlesztés lehetőségét.
- Különös gondot fordítunk a hely és helyzetnek megfelelő magatartás elsajátítására. A valós helyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését.
- Értékként kezeljük a gyermekek által a természetben gyűjtött "kincseket", elhelyezzük a természetsarokba - alkalomadtán hasznosítjuk. Közös gondozzuk az élősarok élőlényeit.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén:

- A gyermek érdeklődővé válik a természetes és épített környezet iránt, felfedezi annak esztétikumát. Képes felfedezni, rácsodálkozni egy-egy természeti jelenségre. Szívesen és kedvvel vesz részt olyan munkálatokban, amelyek a környezet szépítését szolgálják. Igényes önmaga és környezete esztétikumára.
- Felismeri környezetében leggyakrabban előforduló növényeket, állatokat, védi és óvja őket, a közvetlen környezetében lévők gondozásában segít.
- Felismeri az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.
- A környezet megismerésében a kapcsolódó közlekedési szabályokat a gyakorlatban is alkalmazni tudja.
- A különböző helyszínek sokszínűsége miatt olyan magatartási formákat, szokásokat sajátít el, amelyek későbbi viselkedéskultúráját segítik.
- Elemi mennyiségi ismeretekkel rendelkezik, azokat a tevékenységeiben alkalmazni tudja.
- Pozitív érzelmi viszony köti a környezetéhez

7. 7 Munka jellegű tevékenységek

A tevékenység célja: A munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a közösségi kapcsolatokat, kötelességteljesítést, saját és mások elismerését.

Cél továbbá az együttműködés, szervezőképesség fejlesztése, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek és tulajdonságok alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A különböző típusú *munkajellegű tevékenységek* tervezése s azok feltételeinek biztosítása.
- A *munkaeszközök* használatának megtanítása

A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése s azok feltételeinek biztosítása.

- Kezdetben segítségünkkel, cselekvő tanulással később teljesen önállóan végeznek munkajellegű tevékenységet. Minden munkafajtánál mintát adunk az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez. Értékelésünk konkrét, reális, buzdító, megerősítő jellegű, segíti az önértékelést és mások elismerését. Mindhárom korcsoportnál nagy jelentőségűnek tartjuk az önkiszolgálást, testápolást, öltözködést, étkezést, környezetgondozást.

- **3-4 évesek** részt vesznek a növények gondozásában. A kerti munkában megfigyelik a növények gondozását. Segítenek a termések, falevelek összegyűjtésében. Bevonjuk őket az alkalomszerű munkákba. A szabályosan ismétlődő mindennapi munkájuk a rend fenntartásáért végzett tevékenységek (pl. játékok elrakása)

- **A 4-5 éves** gyermekeknél a naposi munka önként vállalt tevékenység, amikor az egyes munkafázisok készség szintre fejlődtek. A dajkákkal közös megállapodás alapján végiggondoljuk és alakítjuk ki a gyermekek összehangolt cselekvésláncát. Alkalomszerű ismétlődő munka a játékok elrakása, a csoportszoba átrendezése, eszközök kiosztása, összeszedése, öltöző és mosdó rendjének megőrzése.

Ezeket, a munkákat a gyermekek együtt végzik a mi vezetésünkkel. Az önként vállalkozóknak egyéni megbízatásokat adunk.

A gyermekek együttműködnek a természetsarok gondozásában, a szobanövények átültetésében, ápolásában. Segítségünkkel a gyermekeknek lehetőséget adunk a madáretető gondozására.

- **5-6-7 éves** óvodások önállóan végzik a naposi munkát, amikor már készség szinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait, a daduska néni felügyelete mellett.

Az alkalomszerű munkákat a gyermekek önálló vállalás alapján végzik. Dicséretünk, elismerésünk hatására szeretnék elérni, hogy a gyermekek örömmel, önként, aktívan vegyenek részt a munkában.

A gyermekek segítségünkkel végeznek környezetszépítő munkát, sütés nélküli édességeket, vitaminalátát készítenek. Rendszeresen segítik a kicsik öltöztetését.

Úgy alakítjuk a növénygondozást, hogy a gyermekek minél több műveletet tudjanak önállóan végezni. Az udvar tisztításában segítenek az udvaros bácsinak.

A munkaeszközök használatának megtanítása

- A gyermekeket megismertetjük a munkaeszközökkel, ezek használatával.
- Kialakítjuk a munkajellegű tevékenységek szokásrendjét.
- Minden esetben felhívjuk a gyermekek figyelmét a munkaeszközzel okozható balesetek forrásaira.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni, elismerik, megbecsülik saját és mások munkáját
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Önállóan és igényesen végzik a naposi munkát.

- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények és a madarak gondozásában.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek, óvják őket.
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.

7.8 Tevékenységben megvalósuló tanulás

A tevékenység célja: Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodában a tanulás folyamatos tevékenység, amely utánzásos, spontán és szervezett formában

támogatja a teljes személyiség fejlődését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- -A tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Játék alkalmával problémahelyzetet teremt, melyben megvalósul a megismerés-érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség fejlesztése.
- A felfedezés lehetőségének biztosítása, a gyermekek kreativitásának erősítése közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztaltatással.
- A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

SZVÓ PP-hez kapcsolódó feladat: Inspiráló tanulási környezetet teremtsen, amely a gyermeket a tanulási tevékenységek választására ösztönzi: érzelembe ágyazottság, új, felhívó, váratlan ingerek alkalmazása. („Itt mindig történik valami!”)

A tanulás lehetséges formái:

- utánzás, szokások alakítása
 - spontán játékos tapasztalatszervezés
 - játékos, cselekvéses tanulás
- kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
 - gyakorlati problémamegoldás

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

-A gyermek belső érése, a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik.

- *Iskolakezdéshez szükséges feltételek:*

- a) testi érettség /első alakváltozás, fogváltás, teherbírás, összerendezett mozgás, harmonikus finommozgás, szükséglet szándékos irányítása/
- b) lelki érettség /érdeklődő, differenciált észlelés-érzékelés, téri tájékozottság, testséma, emlékezet, figyelem, - gondolkodás fejlettsége, beszéd érettsége, elemi ismeretek./
- c) szociális érettség /kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, együttműködő, kitartó, önálló, szükség szerint kreatív./

8. PEDAGÓGIAI FOLYAMATOK ÉS A GYERMEKEK SZEMÉLYISÉGFEJLŐDÉSÉNEK FOLYAMATOS ÉRTÉKELÉSE, ELEMZÉSE

Cél:

A személyre szabott, fejlesztő hatású pozitív értékeléssel segíteni a gyermeki személyiség optimális fejlődését.

Feladatok:

1. Az óvodapedagógus ismerje a gyermekek egyéni érési sajátosságait.
2. Rögzítse a rendszeres és célirányosan végzett megfigyelések és mérések eredményeit, ahol nyomon követhetők a gyermekek saját magukhoz mért folyamatos, konkrét fejlesztő értékelésének eljárásai is. (hiv. 11.1.)
3. Adott nevelési helyzetnek megfelelő ellenőrzési, értékelési módszereket használjon, a tevékenységek során személyre szabott, pozitív értékelést alkalmazzon.
4. A helyes viselkedés, tevékenységek és feladatok megoldásában árnyaltan alkalmazza verbális és metakommunikatív visszajelzéseit (pl. mosoly, simogatás, szóbeli elismerés, ölelés, „örülök, hogy...”)
5. A gyermekek és a csoport által kialakított és megismert szokásokhoz, szabályokhoz igazítsa értékelését. Ismerje el a gyermekek erőfeszítéseit, próbálkozásait, az esetleges sikertelenség esetén is.
6. Tevékenységi/projekt, foglalkozási terveiben változatos értékelési módszereket tervez.
7. A gyermekek számára adott visszajelzéseit legyenek rendszeresek, egyértelműek, tárgyilagosak.
8. Konkrétan, cselekvéshez kötötten értékelje a gyermeket, segítse a helyes viselkedés, kognitív képességek megszilárdítását, a következő fejlettségi szint megközelítését.
9. A pedagógus személyes, pozitív példájával és kérdéseivel támogassa a gyermekek ön- és társas értékelésének alakulását, fejlődését.
10. A szociális tanulásban rejlő lehetőségek kihasználásával fejlessze a gyermekek önértékelési képességét, pozitív énkép alakulását, az önbizalmuk erősödését.
11. Rendszeresen/szükség szerint tájékoztassa a szülőket az értékelés területeiről, szempontjairól.
12. Legyen képes a pedagógiai folyamatok tervezésével és megvalósításával kapcsolatban szakmai önreflexióra ill. önkorrekcióna.

9. AZ ÓVODAI NEVELÉS ZÁRÓ SZAKASZA

Cél: A családdal való együttnevelés eredményeként óvodásaink többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

Alapelveink:

1. Szükséges tudatosan megteremtenünk azt a támogató környezetet, amely 5-6-7 éves korban személyiségfejlesztő hatását egyre jobban erősíti, és hozzájárul a gyermeki gondolkodás fejlesztéséhez.
2. Olyan óvodai környezetet és pedagógiai hatásokat biztosítunk ebben az életkorban óvodásaink számára, amelyek biztosítják az óvodai tevékenységszervezés során a tanulási helyzetek ismétlődését, változatos pedagógiai módszerekkel. Kizárjuk azonban azokat a törekvéseket, amelyek a gyermek fejlesztésének olyan sémaszerű ismétlését valósítják meg, amelyben a gyermek feladatvégzése tréning-szerű, mechanikus jellegű.
3. Mindezekhez nélkülözhetetlen óvodásaink érési folyamatait célorientáltan megsegíteni, fejlődését nyomon követni.

4. Nevelésünk során kedvező feltételek megteremtésével testi, lelki, szociális képességek fejlődését, fejlesztését támogatjuk, melyek az iskolai élet megkezdésére alkalmassá teszik a gyermeket.
5. A 4. évben óvodában maradó gyermekek hátránykompenzációját szolgálják az óvodai élet személyiség-támogató többletei: játékoság, rugalmas időkeret, egyéni fejlődés érési ütemhez igazodó differenciált óvodai tanulásszervezés, bevontság, együttműködés, különleges bánásmód.
6. Tagintézményeink az óvodai élet záró szakaszát kiemelt figyelemmel szervezik. A Varázsceruza szakmai program kidolgozott tartalmi elemeit illessze és tervezze a tagintézmény helyi sajátosságainak megfelelően saját pedagógiai programrészébe.

Feladat:

1. Az óvodapedagógus feladatai között kiemelt figyelmet kap a gyermek motivációs bázisának (akarati mechanizmusok, szükséglet) szinten tartása ahhoz, hogy a gyermek részvétele az óvodapedagógus által felkínált tanulási helyzetekben, időben fokozatosan tartósabbá váljon.
2. A gyermek gondolkodás fejlesztésére irányuló konstruktív, tudatosan tervezett és irányított tevékenységek jelenjenek meg, pl. csoportközi tevékenységek, csapatjátékok, bajnokságok szervezése, „szellemi” játékok, versengések (sakk, malom, stb.)
3. Az óvodapedagógus feladata kérdéskultúrájának fejlesztése.
4. Társadalmi témakörök és naplezáró beszélgetések alkalmával környezeti és egészségvédelmi témák tudatos tervezése, megvalósítása.

A „VARÁZSCERUZA” szakmai programrészünk megvalósítására irányuló szakmai feladatok (5-6-7 éves gyermekek)

Cél: A 6-7 éves korú óvodában maradó gyermekeink számára, olyan nevelési hatásokat biztosítani amely a tanuláshoz elengedhetetlenül szükséges képességekben eltérő fejlettséget mutató területekre intenzív fejlesztő hatást gyakorol.

Az óvodai nevelés záró - Varázsceruza - szakaszának (5-6-7 éves kor) óvodapedagógusi feladatai:

Az óvodapedagógusi feladatok a nagy életkorú csoport esetében a 2. félév (január- május) időszakára valamint a 4. évre óvodában maradó gyermekek (teljes nevelési év) nevelésére vonatkoznak!

Az óvodapedagógus feladat:

- az általa felkínált tanulási helyzetekben a gyermekek részvétele időben fokozatosan váljon tartóssá
- a napirendbe tudatosan tervezze az irányított tevékenységek idejét (15-20’)
- a tervezett tevékenységek tartalmilag kapcsolódjanak
- rugalmas időkeretek biztosítása a szükségletekhez igazodóan
- kötött szervezeti forma kialakítása a délelőttben: társadalmi témák, normák megbeszélése, értékelése, beszédfejlesztés, fonéma hallás fejlesztése, énekes játékok eljátszása
- 2 óra időtartam biztosítása a szabadlevegőn tartózkodásra
- tervezett mozgásos és kognitív tevékenység-tartalom napi tervezése
- lehetőség szerint a délutáni pihenés időtartamának fokozatos rövidítése, második félévtől elhagyva azt, és helyette aktív tevékenységeket szervez óvodán belül – kívül, előre megtervezett módon heti lebontásban-(kidolgozása helyi, tagintézményi szintű)
- az irányított tevékenységekben megjelennek a következő tartalmak tervezési és megvalósulási szinten:
 - az önállóságra irányuló beépült normák
 - önellátás „technikai” folyamatai
 - váratlan helyzetekben a beépült normák képviselése
- gazdag élmény és tevékenységkínálat biztosítása:
 - Szolnok város jellegzetes épületeinek, intézményeinek megismerése (Múzeum; Könyvtár, Polgármesteri Hivatal; iskolák, Reptár, emlékművek, köztérő szobrok, Tiszavirág híd stb.)

- részvétel Szolnok város rendezvényeink (évente 3 alkalom)
- szülők munkahelyének, munkájának megismerése
- ismerkedjenek Szolnok működéséhez kapcsolódó szolgáltatásokkal (NHSZ, Rendőrség, Mentők, Tűzoltóság stb.)
- tapasztalatszerzés az iskolai életet érintő eseményekről (nyíltnap, játszóház az iskolában stb.)
- tervezett módon jelenjen meg az iskolai élettel kapcsolatos téma a projekt/tevékenységtervekben, éves szinten min.2.

–a napi tevékenységekben kötött szervezeti formában tervezett, szervezett, irányított tevékenységek tartalma:

Az óvodapedagógus elősegíti és támogatja az Elemi ismeretek beépülését, változatos formában történő gyakoroltatását, alkalmazását, mely az alábbiakra irányul:

- a gyermek személyes adatainak biztos ismerete, alkalmazható tudás (gyermek neve, születési adatai, szülei neve, munkahelye, lakcímük, a család tagjai)
 - napszakok és kapcsolódó tevékenységek ismerete
 - gyalogos közlekedés szabályainak elsajátítására
 - a szűkebb lakókörnyezet biztos ismeretére, abban való eligazodásra
- a környezet élő-és növényvilágának ismeretére a gondozási feladatok, állat- és növényvédelemre
- az öltözködés és az időjárás összefüggéseinek tudására
- a természeti és társadalmi környezet megismerése
- elemi mennyiségi ismeretek gyakorlására: halmazképzés, számlálás 10-15-ös számkörben, és műveletek végzése a számkörön belül,
- térben, időben tájékozódásra
- szókincs bővítésre (munkafolyamatok elmondása, meseszöveg, kitalált mese összefüggő elmondása)
- fonémafejlesztésre, mely az éves tervezésben épülve valósul meg (nevelési év/ 15db)
- ritmusfejlesztésre
- homogén és vegyes csoportban egyaránt csoportközi, délelőtti, délutáni tevékenységek szervezeti formájának és tartalmának tervezésére (mozgás, kognitív tevékenység...) A csoportközi tevékenységek szervezése heti 1 alkalommal valósul meg, tartalma éves tervben kerül rögzítésre, melyet évenként értékel.
- Az óvodai nevelés záró szakaszában (5-6-7) éves korban az óvodapedagógus adott nevelési évben a megfigyelések és DIFER mérés eredményeire épülve gyermekenként 1-1 egyéni fejlesztési tervet készít.
- A 4. éves óvodások részére évente 2 db. Egyéni fejlesztési terv készítése, a megfigyelések, a DIFER és a szakértői javaslat ismeretében. Az Egyéni fejlesztési terv készítését megelőzően konzultáció történik az óvodapedagógus és az FVH csoport szakpedagógusa között. A konzultációról készült feljegyzés bekerül a Gyermekfejlődésnek nyomon követése dossziéba.

10. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek,

aa) sajátos nevelési igényű gyermek,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek,

ac) kiemelten tehetséges gyermek,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

- A csoportban a gyermek- fogadás feltételeinek megteremtése.
- A gyermek-csoport felkészítése a befogadásra, a kapcsolódó feladatok tervezése

- A gyermeket az óvodapedagógus a szocializáció területén megfigyeli, eredményét értékeli.
- Az óvodapedagógus a szocializáció eredményére építve a speciális szükségletéhez kapcsolódó-an egyéni tervezést végez.
- Az óvodapedagógus feladatai a napi integráló nevelő-munkában
- A szakértői vélemény alapján az óvodai integrációs feladatokat egyéni fejlesztési tervben rögzíti és megvalósítja
- A szülő rendszeres tájékoztatása a gyermek óvodai fejlettségéről és fejlődéséről
- A gyermeket segítő szakemberekkel való rendszeres együttműködés.
- Az óvodapedagógus a soros szakértői felülvizsgálati kérelmet határidőre elindítja
- Az óvodapedagógus az iskolába lépő gyermekek esetében a kötelező felülvizsgálatra a felterjesztést elkészíti, elindítja.

Intézményünkben a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése komplex módon, a gyermekek egyéni szükségleteinek, és a törvényi előírások figyelembe vételével történik.

Az óvodapedagógusok a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekről megfelelő információkkal rendelkeznek (Anamnézis, szakvélemény, megfigyelések eredményei), és alkalmazzák azokat a nevelő, fejlesztő mindennapi tevékenységeikben.

10. TEHETSÉGGONDOZÁS

Csoportban és csoporton kívül -tehetségműhelyben történő differenciált tanulásszervezés, melynek célja a felzárkóztatás és a kiemelkedő képességű gyermekek gondozása vizuális,- zenei,- kognitív,- mozgás területeken.

A tehetségműhely dokumentációja: éves terv, év végi értékelés.

A tehetségműhely működése: „Pöttyöslabda” tehetségműhely heti egy alkalommal működik.

Tehetséges gyermekeink bemutatkozása városi művészeti és sport versenyeken, pályázatokon történik. A csoportban megvalósuló tehetséggondozás dokumentációja a csoportnaplóban ill. az egyéni dosszié egyéni fejlesztési terveiben található.

12. HAGYOMÁNYOK, ÓVODAI ÜNNEPEK

Évszakoktól független hagyomány az intézményben a születésnapok megünneplése. A magyar népi hagyomány ápolását az óvodába lépés első pillanatától beépítjük a kisgyerek nevelésébe. Fontosnak tartjuk a mai világban is, hogy a gyerekek egész év folyamán tevékenységbe ágyazva átéljék és átvegyék a régi hagyományokat.

A hagyomány tartalma az egyes tevékenységi formákban.

- Vers, mese, dramatikus játék. Népmesék, népköltészet, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, közmondások, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, időjósítások, névcsúfolók, találós kérdések.
- Ének, énekes játékok, zenehallgatás. Mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene.
- Rajz, mintázás, kézimunka. Tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, mézeskalács sütés.

- A külső világ tevékeny megismerése: Találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások, keresztény kulturális értékek, szülőföldhöz, családhoz való kötődés, nemzeti szimbólumunk, jelképeink.
- Mozgás, mozgásos játékok. ügyességi és sportjátékok

Az óvodánk ünnepei, jeles napjai időrendben:

Szüret

Tök-nap

Mikulás (december 6.)

Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig).

Karácsony

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

Kiszeégetés

Március 15.

Húsvét

Pünkösöd (húsvét után 50. napon)

Nagyok búcsúja

Gyermeknap

13..DOKUMENTÁCIÓK

Felvételi és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál.

A felvételi és mulasztási naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

A felvételi és mulasztási napló tartalmazza:

- a gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét,
- a felvétel időpontját,
- az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését,
- a szülők napközbeni telefonszámát, a megjegyzés rovatot
- Amennyiben az óvoda sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését is ellátja, a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.
- A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt.

Óvodai csoportnapló

Az óvodai nevelés a pedagógiai munka legfontosabb dokumentációja. Tükröznie kell az óvodai nevelési programját.

A csoportnapló tartalmi kialakítása intézményi szinten a rendelet előírása szerinti, ezen felül természetesen a tagóvodai programrészhöz kapcsolódóan egyéni sajátosságokat is tartalmazhat.

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési

évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- Tartalomjegyzék
- Számozott oldalak
- A napló megnyitva, tagóvoda vezető aláírásával, bélyegzővel, dátummal, a korcsoport feltüntetésével van ellátva.
- a gyermekek nevét és óvodai jelét, a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak, (adatgyűjtő lap)
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- heti rendet napi bontásban,
- családdal való kapcsolattartási formák tartalmát,
- veszélyforrások, intézkedési terv, baleset megelőzés szabályait,
- a nevelési feladatokat (szocializációs tervet), a szervezési feladatokat, a tervezett programokat és azok időpontjait, a gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat (éves tevékenységi tervet) a következő bontásban: vers és mese, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, mozgás, a külső világ megismerése, az értékeléseket,
- Megfigyelő lapokat, a gyermekek egyéni lapjait, fejlesztési terveket, értékelő lapokat,
- az éves nevelő munka értékelését,
- nyári tevékenységi tervet
- gyermekvédelemmel kapcsolatos bejegyzések
- fogadóórák időpontjai, emlékeztetői
- szülői értekezletek időpontjai, jegyzőkönyvei
- a hivatalos látogatásokat, a vezető ellenőrző látogatásait, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását,

Gyermekvédelmi napló: a gyermekvédelmi munkát a humánus, a segítőkészség, a megértés és a támaszkodás jellemzi.

A napló tartalmazza a tagóvoda helyzetelemzéséből adódó- nevelési év - gyermekvédelmi munkájának céljait, a megvalósítást, segítő feladatokat.

- a gyermekvédelmi megbízott speciális feladatait
- az óvoda gyermekvédelmi adatait
- nevelési év során szervezett szabadidős programokat, előadásokat, fórumokat
- társadalmi- szakmai környezettel való együttműködést
- beiskolázási mutatókat
- gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermekek egyéni nyilvántartását

14. EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZEREK

14.1. Óvoda-család

Célunk: Harmonikus nevelői kapcsolat kialakítása a családdal a gyermekek fejlődésének, testi-lelki szükségleteinek kielégítése érdekében.

Feladataink:

- A kapcsolatteremtésben az óvodapedagógusoké a kezdeményezés.
- A kapcsolattartás, az együttműködés formáinak megtervezése, szervezése
- Az óvoda nevelőmunkáját, a fejlesztések tartalmát a szülők (tájékoztatással, betekintéssel) ismerjék meg.
- A lehetőséget az óvodapedagógus teremtsen meg.

Elvünk:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

Azt tartjuk, hogy az óvoda és a család egyformán felelős a gyermek fejlődéséért, tehát az óvoda és a család összefogva, egymást kiegészítve tudja funkcióját betölteni.

A család elsődlegességét valljuk, mi azonban ehhez hathatós segítséget nyújthatunk a gyermekek fejlődése, fejlesztése érdekében.

Kezdeményezők, és elfogadók kívánunk lenni, figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait.

Rendszeres tájékoztatással és javaslattal szolgálunk a gyermekek fejlődéséről, változásáról. Az együttműködési formákban az információk mindkét oldalról történő áramlását szeretnénk elérni, változatos kapcsolatfenntartó formákkal. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodai nevelőmunkát, a fejlesztések tartalmát a szülők megismerjék és elfogadják.

Forma	Tartalom	Gyakoriság
Az óvoda felvételt követő első szülői értekezlet: ,Összevont Csoportos	- megismerik a csoportban dolgozó felnőtteket, házirendet és a kivonatát megkapják. - Szolnok Városi Óvodák szervezeti felépítését, helyi programot - Bemutatkozás, ismerkedés - Jel kiválasztása - Tájékoztatás az óvodai élet megkezdéséhez szükséges eszközök beszerzéséről. - Családlátogatás időpontjának egyeztetése	Minden év június 3. hete
Első kapcsolatfelvétel - családlátogatás	Kapcsolatfelvétel a szülőkkel az óvodába lépés előtt, előre egyeztetett időpont, szülői beleegyezés alapján. ANAMNÉZIS felvétel, beszélgetés keretében.	Minden év aug.20-szept. 1.-ig. Az év közben érkező gyermekeknél az óvodába lépést megelőzően.
Anyás beszoktatás	Szülő megismeri az óvodai életet, szoktatásokat, mintát kap a gyermek neveléséhez.	Nevelési év első napjai aktuálisan év közben
Napi kapcsolattartás, információk átadása	Elsősorban a délutáni hazabocsátás időszaka nyújt lehetőséget rövidebb tájékoztató információt átadó beszélgetésre, a gyermekével történt napi lényeges esemé-	Kialakított rend szerint

	nyekről.	
Szülői értekezlet	Szülők tájékoztatása az eltelt időszak eredményeiről. Helyi nevelési program bemutatása, specifikus részek kiemelése. Aktuális nevelési feladatok felvázolása, együttgondolkodás. Előre megtervezett, csoportnaplóban dokumentált. Jegyzőkönyv, jelenléti ív készül.	Évente 3 alkalom készül.
Negyedévi beszélgetések	A gyermekek fejlettségéről, fejlődéséről korrekttájékoztatás. Gyermekek egyéni dokumentuma (gyermektükör) napján	Negyedévente
Rendezvények, ünnepek, kiállítások, hangversenyek	Programhoz kapcsolódó ünnepek, kiállítások hangversenyek megszervezése, ebonyolítása. Szülővel közösen. A közös nevelési eredmények, hiányosságok érzékeltetése.	Éves program alapján kialakított rend szerint.

14.2. Belső együttműködés

Igazgatósági szintű

Forma	Tartalom	Gyakoriság
Szakmai munkaközösség	SZVÓ tagóvodái között működik. Az adott nevelési év cél-feladatrendszeréhez igazított munkaközösség.	Éves terv alapján ütemezett.
Szakmai napok	Nevelési év folyamán meghirdetett szakmai bemutatók, beszélgetések Intézményi szintű.	Alkalmanként.

Tagóvodai szintű

Forma	Tartalom	Gyakoriság
Szakmai délután	Az adott nevelési év cél-feladatrendszeréhez igazodó szakmai témák közös feldolgozása, vizsgálata, gyakorlatban történő megjelenítése, elemzése	Munkatervben rögzített, havi egy alkalom
Tagóvodai szintű munkaközösség	Nevelési év cél-feladat rendszeréhez igazodó elméleti témák feldolgozása. Gyakorlati bemutatók tartása, majd elemzése, ötletek tárháza.	Éves terv alapján ütemezett

14.3 Külső kapcsolatok, szakmai partnerek

- Bölcsöde:**

Közvetlen partnerünk közé tartozik. A gyermeket óvodába lépés előtt ők is nevelik, ezért az

átmenet zökkenőmentessé tétele érdekében, tartalmi kapcsolatot alakítunk ki, melyben megismerhetjük egymás munkáját.

Kapcsolattartás formái:

- egymás látogatása: - óvodába kerülés előtt
- bölcsődből jött gyermekek beszoktatásának segítése figyelemmel kísérése
- szakmai délután tapasztalatcsere
- Adventi műsor adása a bölcsődés gyermekeknek
- Szülői értekezletekre kölcsönös meghívás
- Játszódepután szervezése a szülők- gyermekek számára, ahol lehetőség nyílik az óvodai dolgozók megismerésére, az óvodával történő ismerkedésre.

• **Általános iskola:**

Partner iskolával olyan átmenetet segítő program működtetése, amely a zavartalan iskolakezdetet segíti, támogatja.

Fontos, hogy együttműködési megállapodást kössünk. A kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez.

Kapcsolattartás formái:

- hospitálások: (óvodapedagógusok óralátogatása az első osztályban)
- nagycsoportos gyerekek óralátogatása, aktív részvétele
- esetmegbeszélések
- szakmai műhely működtetése
- iskolaválasztás segítése
- a gyerekek nyomon követése az iskola első osztályában
- információ áramlás segítése

• **Gyermekjóléti Szolgálat:**

Pozitív kapcsolattartás, együttműködés kialakítása és fenntartása a gyermekvédelem területén.

Kapcsolattartás formái:

- jelzőrendszeri megbeszélések
- esetmegbeszélések
- belső jelzés indítása
- családgondozókkal kapcsolattartás
- közös családlátogatás az érintett gyermekeknél
- betekintés az óvodai életbe

• **Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete**

Cél: összefogni, segíteni azoknak az óvodáknak, akik adaptálták, felhasználták az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” alternatív programot.

Kapcsolattartás formái:

- az óvodapedagógusok szakmai segítségére munkaközösség működtetése

- Nemzetközi Esztétikai Tanácskozáson való részvétel (elmélet, gyakorlat egysége), szekció vállalása
- Művészeti Hírmondó- információs lap, mely negyedévente ad tájékoztatást az óvodák szakmai életéről, a megyei munkaközösségek programjáról, bázisóvodák munkájáról.

- **Helyi és közeli településeken lévő kulturális és sport intézmények, szervezetek**
/Művésztelep, Múzeum, Tájház, Könyvtár, Színház, Művelődési központok, Nefag, Bartók B. Kamarakórus, Kamarazenekar, Besenyszög, Rákóczi falva, Sportcentrum, Uszoda
Sokoldalú művészeti élmény és mozgáslehetőség biztosítása, ismeret és tapasztalatszerzési lehetőségek bővítése.

Műveltség alakítása az élményszerzés eszközeivel.

Kapcsolattartás formái:

- Rendszeres látogatások, /projektek, bérletek/
- Meghívás évszak kiállításra és hangversenyekre
- Erdei óvodai program szervezése

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM JEGYZÉKE

1. Balázné Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár? Bp. Alex-typo Kiadó, 1992.
2. dr. Buda Béla: A személyiségfejlődés és a nevelés szociálpszichológiája. Bp. Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.
3. Forrai Katalin: Ének az óvodában. Bp. Editio Musica, 1991.
4. Gabnai Katalin: Drámajátékok Add tovább!
5. Kissné Haffner Éva-Szabó Borbála-Wagner Pálné: Add a kezed! Középsúlyos értelmi fogyatékos óvodások nevelési programja. Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, 1997.
6. Minősített óvodai programok
7. Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel. Szolnok. JNKSZ Megyei Pedagógiai Intézet, 1997.
8. Nagy Jenőné-Németh Menyhértne-Novákné Cseh Ibolya: Rajz, mintázás, kézimunka módszertani kézikönyv, „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel”. Szolnok. Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete.
9. Óvodai nevelési programok bevalásának hatékonyságvizsgálata. (Villányi Györgyné témafelelős)
10. Óvónők kincsesládája; módszertani kézikönyv. RAABE Tanácsadó és Kiadó Kft., 2000.

11. Szarkáné Horváth Valéria: Az óvodai ének-zene foglalkozások módszertana. Bp. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. , 1995.
12. Zöld Ovi: Ötletgyűjtemény kisgyermek környezet- és természetvédelmi neveléséhez. Szolnok. Tisza Klub Környezetvédő Társadalmi Szervezet.

15. "ÚT A KIVÁLÓ GYERMEKSZIGETEK FELÉ!"

Szakmai innováció a Szolnok Városi Óvodákban TÁMOP-3.1.11-12/2-2012-0077

15.1 Az óvodafejlesztési pályázatban megszerzett tudás alkalmazása, különös figyelemmel az újszerű nevelési eljárások, fejlesztések, pedagógiai módszerek.

15.1.2 Látott jó gyakorlat megnevezése (Bátonyterenye)

„Jó gyakorlat” megnevezése	Résztevők
"Alkotó játéksziget" kézműves műhely Bátonyterenye	5 fő

Átvett alkalmazások:

- vizuális műhely kialakítása
- eszközök, anyagok beszerzésének módja (pályázat, egyéb támogatás)
- a „tehetségek” kiválasztása
- számunkra új technikák kipróbálása, alkalmazása
- csoportszervezési eljárások

15.2. Tagintézmény vezetői javaslat a Pedagógiai Program tagintézményi programrész módosítására

15.2.1 A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követését segítő módszerek, eszközök.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény egyértelműen rögzíti, hogy az óvodákat – ezzel együtt az óvodásokat is – értékelni és mérni kell.

Így egyértelműen értékelhető mind a gyerek, mind a pedagógus mind pedig maga az óvoda. A gyermek fejlettségének ismerete azt a célt szolgálja, hogy a gyermek fejlődésében bekövetkező változásokat figyelemmel kísérve időben is jól tudjunk reagálni. Az óvodai tanulási folyamatban így

a fejlesztési feladatok segítségével a gyermek személyiségének és képességeinek fejlődése maximálisan megvalósítható. Az egész személyiség megismerése céltudatos megfigyeléseket igényel a pedagógustól. Ezeket a megfigyeléseket akkor tudjuk hatékonyan felhasználni munkánkban, ha alaposan ismerjük az óvodáskor fejlődési specifikumait.

Mérföldkönek tekintjük azokat a konkrét határidővel, időtartammal megjelölhető pontokat, amikor minden egyes gyermek személyiségfejlődését elemezni, értékelni, dokumentálni kell az intézmény által meghatározott módon. A mérföldkövek mentén a nevelőtestület elemezni, értékelni, az óvodavezető ellenőrizni tudja az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés tervezésének, gyakorlatának tudatosságát az egyes csoportok/gyermekek esetében.

A folyamatos nyomon követés a gyermek fejlődéséhez jól igazodik, tehát reális. Tudjuk, hogy a különböző képességek nem egyszerre, nem egyenletesen fejlődnek, a jól fejlődő és kevésbé szokásosan fejlődő jegyek együtt vannak jelen a személyiségben. Éppen ezért nem globális gyermekismetetről beszélünk, hanem aprólékos tudásra van szükségünk a pedagógusnak.

A gyermekek fejlődésének nyomon követése

Alapelv:

- Az óvodai élet során a megismerés, a gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és folyamatos. Egyénileg és folyamatosan nyomon követjük óvodásaink fejlődését, hogy számukra a leoptimálisabb fejlesztő hatásokat biztosítsuk.
- Minden gyermek „más”, saját kompetenciákkal rendelkezik, a gyermek fejlődését elsősorban saját magához kell mérni.
- A megfigyelés, mérési eljárás az adott pillanatot értékeli, egy adott állapotot rögzíti. A gyermek folyamatosan fejlődik, változik, az érés (lélektani folyamat) folyamatosan megy végbe.

Cél:A hatékony nevelés, melynek alapfeltétele óvodásaink egyéni, értelmi sajátosságainak megismerése. A megismerésben első lépcső az óvodába lépést megelőzően a szülő, akivel anamnézist veszünk fel, a gyermek adott állapotára, fejlődésére vonatkozó információt gyűjtünk. Az óvodai nevelés tartalma lefedi az óvodás gyermek személyiségének komplex fejlesztését, az egyénre szabott módszerekkel, eszközökkel.

Feladat:

1. Intézményi szinten kialakított rend szerint (*megfigyelés, mérés*) az óvodapedagógus ismerje meg a gyermekek fejlettségét. Minél több ismeretet igyekezzen szerezni a gyermekről természetes közegében, természetes tevékenységében való részvétele során.
2. A gyermekek fejlettségére vonatkozó megfigyeléseit, méréseit az óvodapedagógus az intézményi szinten kialakított egységes dokumentációban (táblázatok, DIFER füzet) rögzíti, a megfigyelések értékelését területenként elvégzi (lsd.5. sz. melléklet).
3. A megfigyelés, mérés eredményeire építve az óvodapedagógus elkészíti éves szinten a pedagógiai tervezőmunkáját, és minden esetben a lassabban haladó és a gyorsabban haladó gyermekek egyéni gondozásához egyéni fejlesztési terveket.(lsd.6.sz. melléklet)
4. A fejlesztési terv konkrét megfigyelési és/vagy mérési eredményen alapulóan jelöli meg a konkrét fejlesztési célt.(objektív, a gyermek fejlettségét mutató a tevékenység megfogalmazása)

A gyermek kedvelt tevékenységére, érdeklődésére alapozva tervezi meg a fejlesztés lépéseit az óvónő, amely egymásra épülő, 4-6 tevékenységi és/vagy gyakorlatsorból áll. Tervezi az egyéni fejlesztés lezárásának időpontját, és a fejlesztési alkalmak megvalósulását rögzíti.

A fejlesztés során változatosan alkalmazza a hagyományos és korszerű módszereket.

A fejlesztéshez szükséges eszközök sokszínűek (játék -, saját készítésű-, fejlesztő eszközök)

5. Az egyéni fejlesztési tervek tervezett időpontjának megvalósulását követően megfigyelést, kontrollmérést végez az adott területen, ezzel igazolja annak eredményességét-további pedagógiai fejlesztési feladatait szakmai felelősséggel vállalja. Az egyéni gondozás tényleges lezárásának időpontját a tervdokumentáció lezárásaként rögzíti.

6. Közös témafeldolgozásokban az adott képességterületeken differenciált nevelési gyakorlat szintjeiben is megvalósulhatnak az egyéni fejlesztési feladatok.

7. Az óvónő a gyermek kedvelt játékát, játéktevékenységeit az óvodai életben való

részvételét, fejlődését folyamatosan nyomon követő megfigyelési, mérési eredményeit, az ahhoz kapcsolódó szakmai intézkedéseit a gyermek saját portfóliójában dokumentálja.

8. A gyermek fejlődését nyomon követő portfólió alapján a szülőt az óvodai élet folyamán rendszeresen tájékoztatja. Az iskolába lépést megelőzően ezt részére átadja.

9. Az óvodapedagógus az egyéni fejlesztési folyamathoz kapcsolódóan a szakpedagógus kollégáktól az általuk nem ellátott gyermekek esetében is szakmai konzultációt, esetmegbeszélést kérhet.

10. Az óvodapedagógus a csoportjában többségi gyermekekkel együtt nevelt SNI gyermek fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít. A fejlesztés tevékenységét a szakértői véleményre alapozva és a fejlesztésben közreműködő speciálisan képzett pedagógus munkájával összehangoltan tervezi. A fejlesztés időtartalmát 11.01.-04.30.-ig tervezi és májusban a fejlesztés eredményét rögzíti.

15.2.2. Egyéni differenciált fejlesztési módszerek.

A differenciálással az a célunk, hogy elősegítsük az egyes gyermekek sikeres tanulását. Mivel mindegy gyermeknek mások és mások tanulási szükségletei és a már meglévő tapasztalatai, ezért a gyermek tanulási folyamatát úgy segítjük elő, hogy azt az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítjuk.

A differenciálás területei:

- Motiváltság elérésében támaszkodhatunk a gyermek különféle késztetéseire, igényeire, szükségleteire
- Tartalomban való differenciálási lehetőség a gyermek igényére támaszkodik
- Célban, szintben való igazodás a gyermek igényeihez, tapasztalataihoz
- A módszerek használata is igazítható a gyermek igényeihez
- A munkaformák igazítása a gyermeki igényekhez
- A szervezés módjának igazítása a gyermeki igényekhez
- Irányítás módját is igazíthatjuk a gyermeki igényekhez
- Az információk megszerzése során a közvetítésmód csatornájában való igazodás a gyermeki igényekhez
- A gyermek-pedagógussal együtt töltött ideje
- Az információ megszerzése, vagy a tevékenység folyamatának struktúráját, felépítését is lehet igazítani az egyes gyermekek igényeihez
- A nevelés stílusában
- Pedagógus szerepében is igazodik az egyes gyermekek igényeihez
- A válaszadás módjában való igazodás a gyermeki sajátosságokhoz
- A munkavégzés ütemében, tempójában való igazodás a gyermekhez
- Önállóság fokában, segítségadás módjában
- Projektben történő tanulásszervezés

Alapelveink :

- Teljes tevékenység rendszerrel történjen /magatartás és cselekvés/
- A pedagógiai hatás az egész gyermeki személyiségre hasson
- Az önmegvalósítás lehetőségét kínálja
- Humanisztikus gyermekszemlélet érvényesüljön

Pedagógiai attitűd és tudás:

A gyermeki személyiség sokfélesége, a személyiségstruktúra eltérő fejlettsége a kisgyermekkorai személyiségfejlődés folyamán, természetes módon, eltérő ütemben alakul.

Óvodai nevelési eljárásaink hatékonyságának alapja, hogy támogatjuk ezt a sajátos fejlődési ütemet:

- Ismerjük a gyermekek adottságait, kulcskompetenciáit, fejlettségük mutatóit, személyiségük jellemzőit, érdeklődési körüket, ismereteik körét.

- Igazodunk a gyermeki személyiség sokféleségéhez, valamint mindig egyedi és eltérő a nevelésünk, a módszereink és az elvárásaink rendszere.
- Pedagógiai érzékenységgel fordulunk a gyermekek különbözősége felé.
- A tanulást, felfedezést, kreativitást támogató környezet megteremtésével a feladatok megoldásához szükséges időtartam biztosításával differenciált körülmények teremődnek.
- A differenciálás lényege, hogy minden gyermekre vonatkozzon: a tanítás-tanulás folyamatában a különböző nehézségű feladatok egymásra épülnek, azok gyermekhez történő hozzáigazítása érvényesül, biztosítva ezáltal folyamat irányú fejlesztést.
- A különböző feladatok és helyzetek megoldásán túl érvényesül a gyermekek közötti kooperáció, biztosítva ezáltal a választást, társas együttműködést.

A differenciálás célja: Óvodásaink bejárassák saját, belső tanulási útjaikat - öndifferenciálás az egyéni fejlődés szolgálatában. A gyermeki személyiségfejlődés érzékenységi szakaszaihoz igazodó, a választás szabadságát biztosító egyéni fejlesztési eljárások beépítése a nevelési folyamatba.

Feladat:

1. Tudatos tervezés: A gyermeki fejlődés folyamatos nyomon követésének eredményére alapon kell megtervezni: minden óvodai tevékenységben a hármas differenciálási szintet:

- Lassabban haladó
- Jól haladó
- Gyorsabban haladó

2. Differenciált eszközök: Az egyes tevékenységformákhoz többféle mozgás- és alkalmazásformát biztosító eszköz és alapanyagrendszer egyidejű elérhetőségének folyamatos biztosítása a gyermekek számára

3. Pedagógiai attitűd és „tudás”: A gyermeki személyiség sokfélesége, a személyiségstruktúra eltérő fejlettsége a kisgyermekkorai személyiségfejlődés folyamán természetes módon, eltérő ütemben alakul.

Óvodai nevelési eljárásaink hatékonyságának alapja, ha „kiszolgáljuk” ezt a sajátos fejlődési ütemet:

- „Ismerjük” a gyermekek adottságait, fejlettségük mutatóit, személyiségük jellemzőit, érdeklődési körüket, ismereteik körét.
- Igazodunk a gyermeki személyiség sokféleségéhez, valamint mindig egyedi és eltérő nevelésünk, módszereink és az elvárásaink rendszere.
- Pedagógiai érzékenységgel fordulunk a gyermekek különbözősége felé.

Differenciálás lehetőségei:

- Az óvodai élet időkereteivel (folyamatos napirend, párhuzamos tevékenységek, rugalmas heti rend).
- Célokban (egyéni, várható eredmények)
- A célok által meghatározott feladatokban
- Módszerekkel (a feladatokhoz vezető út)
- Eszközökkel (azok milyensége, mennyisége, használati módja)
- Elsajátítás ideje (kit meddig „tartok ott” a játékos folyamatban)
- Elsajátítás tempója (az egyén számára elegendő idő az egyéni ütemhez)
- Egyéni bánásmóddal
- Munkaforma (egyéni, csoportos, páros, mikrocsoportos)
- Pozitív visszajelzések (egyéni szabott fejlesztő értékű, támogató jelleggel)
- Képességek fejlesztésében
- Tartalom feldolgozásában (egy – egy tevékenység más – más tartalommal)
- Tevékenységek megszervezésében
- Technikai megoldások (különböző technikák jelenléte a tevékenységben)

Az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alapját képező együttműködő óvoda-család kapcsolatot ebben az időszakban kezdjük el építeni, ezért meghatározóan fontos, hogy a gyermekek (és családjuk) beilleszkedésének támogatása az óvodai nevelési gyakorlat legtudatosabban átgondolt és folyamatosan

fejlesztett elemei közé tartozzon.

A másodlagos szocializáció első élményei hosszútávon befolyásolhatják a gyermekek közösségi kapcsolatait és felnőttek iránti bizalmát, a család és az óvoda interakcióinak minőségét. Ez kiemelten fontosá teszi ezt a nevelési szakaszt.

Fejlesztésre váró területek, várható változások:

- A továbbképzések tudásanyagának segítségével a pályakezdő, hosszabb távollétról visszatérő kollegák differenciálási módszereinek gyarapítása, probléma felismerő képességük gazdagítása
- A magas arányú eltérő szociokulturális háttérből érkező gyermekek és családjaik differenciált megsegítése pl. szemléletváltás a családi programok biztosításával.

15.2.3. Integrált nevelés feltételrendszere.

A közoktatási törvény meghatározza a sajátos neveléshez, oktatáshoz szükséges feltételeket: az illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerinti fejlesztéshez *szakirányú végzettségű gyógypedagógus* foglalkoztatása szükséges; a foglalkozásokhoz *speciális tanterv, tankönyv, valamint speciális gyógyászati és technikai eszközök*, továbbá a gyermek, tanuló részére a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott *szakmai szolgáltatások* biztosítása. (Kt. 121. §)

A 2003. évi törvény módosítás adott először lehetőséget a sajátos nevelési igényű tanulók együtt nevelésének – oktatásának gyakorlati megvalósítására ép társaikkal.

A sikeres integrációt segítő feltételek:

- *Kiket integrálunk?*
 - hátrányos helyzetű gyermekek (családi körülmények, szociális helyzet-rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül) jegyző állapítja meg
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek (BTM), nevelési tanácsadó állapítja meg
 - sajátos nevelési igényű gyermekek
 - *Alapvető feltételnek tartjuk, hogy az érintettek – gyermekek, pedagógusok szülők – együttesen akarják.*
 - Amennyiben másfajta sérülése van az integrált gyermeknek (látás, hallás, mozgás, beszéd) akkor a megfelelő szakképesítéssel rendelkező gyógypedagógust kell alkalmazni!
 - A pedagógiai többlet teljesítmények – hiszen az integráció felvállalása és kivitelezése a pedagógus részéről többletmunkát, szokatlan újszerű helyzetek vállalását jelenti.
 - A sikerhez hozzájárul, ha előre majd folyamatában is részletesen és alaposan tájékoztatják a szülőket az integrált nevelésről.

Az integrált nevelésben részt vevő személyek tagintézményeinkben:

1. óvodapedagógusok,
2. pszichopedagógus
3. óvodapszichológus
4. logopédus
5. gyógypedagógusok
6. konduktor
7. pedagógiai, - gyógypedagógiai asszisztens
8. dajka.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása a Szolnok Városi Óvodák szakpedagógusai által az adott feladat ellátási helyen történik. Amennyiben a megfelelő szakmai kompetenciákkal fejlesztőink nem rendelkeznek, abban az esetben külső fejlesztő szakemberrel biztosítjuk az ellátást.

Kiemelten fontos, hogy legyenek **speciális végzettségű óvodapedagógusok** is az intézményben, akik a mindennapi fejlesztések során kiegészítik a speciális szakemberek munkáját. Ilyen végzettségű óvodapedagógusaink:

1. nyelv- és beszédfejlesztő óvodapedagógus,
2. mozgásfejlesztő óvodapedagógus,
3. gyógy testnevelő,
4. gyógypedagógiai

5. drámapedagógiai óvodapedagógus,
6. zenei képességfejlesztő óvodapedagógus,
7. fejlesztőpedagógus

Tárgyi feltételek:

- A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik.
- Tagintézményeinkben fejlesztő szobák állnak rendelkezésre a különböző speciális fejlesztések elvégzésére, amelynek eszközállományát folyamatosan –lehetőségeink szerint- bővítjük.

Meghatározott alapfeladataink:

- Gyógypedagógiai, fejlesztőpedagógiai, konduktív pedagógiai, pszicho pedagógiai, pszichológiai feladatok ellátása:
- A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása az EGYMI, a Városi Pedagógiai Szakszolgálat és a Szolnok Városi Óvodák szakpedagógusaival történik meghatározott feladatellátás szerint.

Cél:

- A sajátos nevelési igényű gyermek integrált nevelésének segítése, sérülés specifikus fejlesztése az állapotának megfelelő gyógypedagógiai és konduktív pedagógiai rehabilitációs ellátás biztosításával.
- A befogadó óvodapedagógus szakmai munkájának segítése.
- A sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családok támogatása.

Az együttnevelésnek óvodánkban nagy hagyománya van. Évek hosszú során a személyi és a tárgyi feltételek fokozatos fejlesztésével egyre több SNI gyermek nevelését tudtuk felvállalni.

Jelenleg „Sziget, amely befogad” /TÁMOP 3.4.2.../ pályázat segítségével jelentősen javultak feltételeink. Fejlesztő termünkben a legkorszerűbb mozgás, ill. képességfejlesztő eszközök állnak rendelkezésünkre, munkánkat speciális szakemberek segítik. /gyógypedagógus, konduktor, logopédus, pszichológus/. Ettől a tanévtől nagy segítség a pedagógiai asszisztensek jelenléte.

Intézményi szinten az öt de centrum egyike vagyunk, kiemelten az autista gyermekek fogadására specializálódtunk. Kellő figyelmet fordítunk sajátos nevelési igényű gyermekekre, átéljük nehézségeiket, küzdelmeiket, így a közös munka egyre elfogadóbbá válik. Attitűdünk, felkészültségünk kulcsfontosságú tényező az integráció sikeressége szempontjából.

Felkészülésünk során előadásokat hallgattunk, képzésen, hospitáláson vettünk részt hasonló jellegű intézményben.

- Líget úti Iskola (teljes munkatársi kör:módszerek, eszközök megismerése)
- Sátorlajújhely (óvoda vezető: szervezeti felépítés, dokumentáció)

A pályázat lehetőséget ad az óvodából kikerült SNI gyermekek további fejlődésének nyomon követésére. (általános iskola, középiskola)

Pedagógiai programunkban kiemelt helyet kap az integrált gyermekek egyéni fejlesztésének dokumentálása.

Csoportjaink kialakításakor különös tekintettel vettük figyelembe, hogy az együttnevelés a többségi gyermekeket is előnyösen érintse. (pl. kis létszámú csoportok)

A SZVÓ halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinek integrációs programja

Cél: A gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel hátrányai csökkentése szülőinek bevonásával. A gyermek esélyegyenlőségének elősegítése.

Elvek:

- a program olyan rendszernek tekinthető, melynek elemeit az érintett gyermekek érdekében nagyobb tudatossággal és mérhetően is nagyobb eredménnyel kell a nevelési folyamat fókuszába állítani, elemei a mindennapi nevelőmunka során valósulnak meg
- a HHH gyermekek három évesen kerüljenek az óvodai intézményes nevelésbe, a megfelelő minőségű és időtartamú óvodáztatásuk biztosított legyen

- a program eredményességének feltétele a korszerű óvodapedagógiai módszerek- a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, a szülőkkel való partneri együttműködés módszereinek alkalmazása

Óvodánk pedagógiai programjába- művészeti nevelés - nem okozott problémát beilleszteni az SNI, BTMN és HHH minősítésű gyermekek ellátásához szükséges pedagógiai tartalmakat.

Oktatási intézményünk humán erőforrás ellátottsága a befogadás tekintetében átlagon felüli.

A 6 óvodapedagógusból az eltelt évek során sokan szereztek az egyéni bánásmóddal kapcsolatos végzettséget. A fejlesztő, nyelv és beszédfejlesztő, szociálpedagógus minden tanévben többszörösen kihasználja a megszerzett tudását.

A fejlesztő munkaközösség tagjai nagy segítséget jelentenek a csoportban dolgozó óvodapedagógusoknak, akik a rendszeresen megszervezett megbeszéléseken kapnak személyre szabott segítséget a munkájukhoz.

A projekt módszerhez jól kapcsolható egyéni fejlesztések a csoporton belül és a fejlesztők segítségével csoportközi tevékenységként is nagyon hatékonyan működnek.

Jelentősen segítik munkánkat az infokommunikációs eszközök széles választéka. Pedagógiai sokszínűségünket a minden csoportban megtalálható magnó, cd-lejátszó, fényképezőgép, kamera. A fejlesztő termék képességfejlesztő játékokon kívül internet hozzáféréssel ellátott számítógéppel felszereltek.

A pedagógusok kivétel nélkül rendszeresen vesznek részt továbbképzéseken a megfelelő befogadás és ellátás érdekében.

Az idei tanévben agressziókezeléssel, új tanulásszervezési eljárásokkal és drámapedagógiával megismerkedett kollégák a hálózati tanulás keretein belül adták tovább a továbbképzésen újonnan megszerzett ismereteiket.

A fejlesztést igénylő gyermekek felismerésében és megsegítésében a gyermekvédelemmel való együttműködést elengedhetetlennek tartjuk.

Fejlesztésre váró területek, várható változások:

- Képzett gyógypedagógiai asszisztens segítségével szakszerűen megoldható az autista gyermek ellátása

-A csoportok alakításánál több szempont figyelembe vételével egyenlő arányban lesznek az SNI és hátrányos helyzetű gyermekek.

PR tevékenységünk arra irányul, hogy óvodánk széles körű bemutatásával előnyös különbözőségeinket kiemeljük, így felkeltve a körzetes családok érdeklődését.

- További anyagi forrásokat felkutatva bővítjük udvari mozgásfejlesztő eszközeinket.

15.2.4. Óvoda-iskola átmenet diagnosztikai módszerei; óvoda-iskola átmenet segítő egyéb intézkedések; óvoda-iskola közötti együttműködés új területei.

A gyermek akkor válik alkalmassá a tanulás megkezdésére, ha fizikai és pszichikus szempontból is képes megfelelni az iskolai követelményeknek úgy, hogy azok teljesítése további fejlődését előmozdítja. Ezért nem közömbös, hogy egy gyermek a beiskolázás idején iskolaérett-e, vagy valamilyen oknál fogva még nem alkalmas az általános iskolában folyó munkára. Ezért hasznos a prevenció lehetőségeit megemlíteni és kiaknázni.

Célunk a differenciált nevelőmunka eddigi eredményeinek értékelése annak érdekében, hogy ha szükség van az átlagostól eltérő iskola előkészítésre, csoporton belüli vagy csoporton kívüli kiscsoportos illetve egyéni fejlesztésre, akkor elegendő időnk legyen a hiányok pótlására.

- Akiknél 5 éves korig semmilyen diagnosztikai módszer alkalmazását nem tartottuk szükségesnek, a fejlődést megfigyelési módszerek és a mindennapi tapasztalat alapján elemeztük, 5 éves korban érdemes óvodapedagógus által használható diagnosztikai eljárással kontrollálni gyermekismeretünket.

- A vizsgálatok nemcsak a különböző lemaradásokra való felfigyelést, a tanulási zavarok megelőzését, hanem a tehetséges gyermekek felfedezését is segíthetik.

- A speciális szakemberekkel együtt fejlesztett gyermekek esetében az a vizsgálat célja, hogy legyen adatunk az elmaradás mértékéről, majd egy év múlva láthatóak legyenek a fejlesztés eredményei.

- Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a nagy és a finommozgások, valamint az észlelési funkciók fejlettségének megismerése szükséges ahhoz, hogy ne maradjanak előttünk rejtve olyan rész-képesség kiesések, amelyeket az intelligencia óvodáskorban elfedhet, de iskoláskorban tanulási zavarokat okozhatnak.

Ha elfogadjuk a fenti mérőföldkövek szükségességét, akkor a beiskolázásról hozott döntés: megalapozott lesz, nem éri váratlanul a szülőket.

- *A gyermek fejlettségének elemzése az óvodáskor végén elérendő fejlettségi mutatók és az önma-
gához viszonyított fejlődés mentén.*

Az összegzést az iskolakészültség kiemelten fontos területein érdemes elvégezni: önkiszolgálás szintje, egészségi állapot, mozgás-észlelés jellemzői, érzelmi fejlődés - szocializáció, értelmi fejlődés.

- *Az óvoda iskola átmenetet segítő megoldások keresése*

A szülők az iskolák tájékoztatása alapján tájékozódhatnak a gyermekek számára legmegfelelőbb lehetőségekről.

- *Felkészülés a fogadóórára* (a szülők tájékoztatása a gyermek nevelésében, fejlesztésében elért közös eredményekről, a gyermekekre vonatkozó konkrét tanácsokkal az iskolaválasztás segítése pl. tehetség szerinti tagozat ajánlás (zene, testnevelés) vagy a nevelési tanácsadó javaslatának megfelelő döntés segítése, a tanulási képességvizsgáló diagnózisának megfelelő legjobb megoldás megtalálása stb.)

A partnerközpontú szemlélet egyik következménye, (lesz) hogy a tőlünk legtöbb gyermeket fogadó intézményektől évente információt gyűjtünk és értékelünk a gyermekek iskolai véleményezéséről, mert a tanítók visszajelzései megerősíthetik a jó gyakorlatot, és segíthetik a hiányosságok felismerését és javítását. A legtöbb intézmény eddig csak informális úton értesült a gyermekek egy részének iskolai eredményeiről, sorsának alakulásáról.

Óvoda-iskola átmenetet támogató intézményközi együttműködés

Óvodáinkba óvodásaink járnak, iskolássá csak az iskola teheti Őket!

„A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá érik.” (ONAP.2013.)

Intézményünk közös szakmai értékrendjéhez kapcsolódó tevékenységtartalmai biztosítják gyermekeink számára, hogy megváltozott helyzetben is önállóak, magabiztosak, nyitottak, érdeklődők legyenek, sikeres legyen az iskolakezdésük.

Óvodásaink beiskolázása egyéni fejlettségük, iskolai alkalmasságuk, készülségük szerint történik, az egyéni sajátosságok figyelembevételével, törvényi előírás szerint.

Intézményünk nyitott, befogadó és kezdeményező az iskolákkal való kapcsolat kialakításában és fenntartásában. Támogatunk minden olyan együttműködési tartalmat, amely óvodásaink érzelmi ráhangolódását, átvezetését segíti az intézményváltásra.

Minden tagintézmény éves munkaterv alapján együttműködik a körzetében lévő iskolával. Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda – iskola együttműködési tartalmak nevelési év indításakor közösen egyeztetett, ütemezett tematika alapján történjen, szolgálva a természetes illeszkedést az óvodai neveléshez.

Az átmenet megkönnyítése érdekében a folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolat kialakítására törekszünk. A két intézmény egymás munkája iránti kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, közelítéséhez.

Vállaljuk, hogy a különleges gondozást igénylő gyermekeink iskolakezdését a helyzetben lévő összes partner (gyermek, szülő, szakember, óvodapedagógus, iskola képviselője) összefogásával folyamatos együttműködésével tudjuk a legkörülményesebben számunkra előkészíteni.

Célunk az óvoda – iskola átmenet tartalmainak, olyan kidolgozása, mely megkönnyíti gyermekeink intézményváltását, helyzetét a folyamatban, a közös a két intézmény közötti szakmai program kidolgozásával, tudatos együttműködési tevékenység kialakításával.

Az óvoda–iskola átmenet zökkenőmentessége nem az utolsó óvodai év pedagógiai munkáján múlik. Hosszú előzménye van. Az egész kisgyermekkor, az érés, fejlődés, a természetes úton történő fejlesztés folyamata és az első iskolai élmények eredménye alapozza meg a tanuláshoz való hosszabb távú viszonyt az iskolában.

Az átmenet megkönnyítése a család, az óvoda és az iskola segítő, támogató nevelési módszerein, együttműködésén múlik.

A fizikai és személyi környezet támogató szerepe jelentősen megnő a 3–8 éves gyerekek esetében. Az óvoda és az iskola szervezeti különbözősége ellenére látni kell ennek az életkornak az egységét, szétválaszthatatlan fejlődési ívét. A pedagógusnak meg kell tanulnia általánosítások nélkül ítélni, kellő nyitottsággal közelíteni minden egyes gyerek egyéni – bár kulturálisan is meghatározott – sajátosságaihoz.

A pedagógusjelöltek az elfogadó, segítő-támogató attitűd mellett ismerjék meg és próbálják ki azokat a technikákat, amelyek alkalmazásával elkerülhető az iskolai, tanulási kudarc. Az óvodának és az óvoda-iskola közötti átmeneti időszaknak nem feladata a szó szoros értelmében vett tanítás, azonban gyakorlati tapasztalatok és vizsgálati eredmények egyaránt igazolják, hogy a tudás két megjelenési formája (ismeret jellegű és képességbeli) bármelyikének figyelmen kívül hagyása súlyos következményekkel jár. A modulban sor kerül az adottság, készség, képesség, jártasság, kompetencia fogalmak tisztázására, a készségfejlődés törvényszerűségeinek megbeszélésére, a 4–8 éves gyermekekkel szervezett elfoglaltságok során való alkalmazására, a későbbi fejlődés, bevalás során játszott szerepének megtárgyalására.

15.2.5. Intézmények közötti új horizontális kapcsolatok kiépítése

- A „hálózat” nem más, mint egy olyan rendszer, amelyben a tagok (elemek) különböző módon állnak kapcsolatban egymással. Az elemek lehetnek emberek, intézmények, honlapok és még nagyon sok minden más.
- A különböző. hálózatok jellegzetességei, hogy a tagjai bizonyos tulajdonságaikban, céljaikban, feladataikban, tevékenységeikben és szükségleteikben megegyeznek.
- A hálózat egyes eleminek összeköttetései. Ezeket nevezhetjük erős kapcsolatoknak.

Az intézmények közötti együttműködés lényegében hálózatokon keresztül valósul meg. Eredménye: a források jobb felhasználása, a szervezeti hatékonyság növelése, innováció.

A tagoknak közös érdekei vannak, melyek a célokban meg is fogalmazódnak. A résztvevők által jutnak hozzá az előnyökhöz, hogy aktívan részt vesznek a működésben, irányításban és a célok elérésében.

A horizontális kapcsolatok működését megkönnyíti az elektronikus kommunikáció, de legfőképpen a személyes találkozóra van szükség.

Helyi Pedagógiai Programunk megvalósulását, szakmai fejlődésünket segítő horizontális kapcsolataink:

1. **Társóvodák:** „Nevelés a Művészetek Eszközeivel”

- Liget úti Óvoda, Csicsergő Óvoda,

Nevelési programunknak megfelelően közös szakmai programokon, rendezvényeken veszünk részt. Segítjük egymást, ápoljuk kapcsolatainkat. Konferenciákon közös feladatokat vállalunk.

2. **Intézmények:** Művészeti programunk gazdagítása

- Művésztelep, Bartók Kórus, Színház, Múzeumok,

Együttműködési megállapodásunk szerint:”... Támogatja a tagintézményt tevékenysége kibontakoztatásában, gyakorlásában. Ennek érdekében rendelkezésre bocsájta a szükséges információkat a kapcsolattartáshoz, megfelelő időt és helyszínt biztosít.

PL. – kiállítások, hangversenyek csoportos megtekintése

– a „Pöttyöslabda” tehetségműhely, tagjainak egy-egy gyakorlati foglalkozás lebonyolítása, új technikák megismerése, művészek megfigyelése munka közben.

– a Művésztelep területének, kertjének időszakos használata (drámajátékok, ábrázoló foglalkozások,)

– Ovi- Galériánk, Évszak- Hangversenyünk elméleti, gyakorlati támogatása

A tagintézmény a Művészteleppel együttműködve segíti a megállapodás céljait, különös tekintettel a felek egyedi igényeire (partnerség pályázatokban, szereplés, ill. más elvárható segítség biztosítása rendezvények alkalmával. A felek elősegítik az együttműködés népszerűsítését, az eredmények kommunikálását különböző csatornákon.

15.2.6. Egységen belül történő tudásátadás módszertana, eljárása.

A szakmai fejlődésbe beletartozik minden természetes tanulási tapasztalat és azok a tudatos és tervezett tevékenységek amelyeknek az a céljuk, hogy az egyén, a csoport, az intézmény hasznára váljanak és melyek hozzájárulnak a szakmai munka minőségének javulásához.

Olyan folyamat, amelyben a résztvevők a változás aktív szereplőiként egyedül vagy másokkal megújítják, elmélyítik az oktatás célja iránti elkötelezettségüket. Kritikus magatartással szerzik meg azt a tudást, készséget, érzelmi intelligenciát, amely a gyerekekkel és a kollegákkal való közös gondolkodás, munkálkodás alapfeltétele.

A tudásátadás eljárását megelőzi:

- szükségletek azonosítása, fejlődési pálya meghatározása
- összhang az intézmény fejlesztési szükségleteivel

Tudás megszerzésének lehetőségei HOL?	Tudást megszerző KI?	Tudás átadásának szintje KINEK?	Tudás átadásának formája HOGYAN?	Tudás átadásának ideje MIKOR?
Munkaközösségek	- folyamat felelős - mk. tag	- nevelő közösség - mk.-i tagok	- megbeszélés - jegyzet - körlevél - tudástár (gyűjtő mappa)	munkaterv szerint
Továbbképzések	- delegált, kijelölt személy	- team - munkacsoport	- megbeszélés - jegyzet - körlevél - tudástár (gyűjtő mappa)	félévente
Szakmai nap	- külső, belső előadó	- nevelő közösség, - teljes munkatársi kör	- előadás(ppt) - jegyzet	évente 1x2
Konferencia	- előadók	- horizontális partnereink	- előadás szorozat - kiadvány	kétévente

			nyok	
Hospitálás	- szakmai cél szerint kijelöl- ve	- szakmai cél szerint kijelölve	- megfigyelő lap - párbeszéd - csoportos elemzés	kéthavonta (vagy szük- ség szerint)
Szakirodalom	- egyénileg	- önképzés	- faliújság -CD, DVD, - saját könyvtár	havonta egy alkalom
Honlap	- kijelölt felelős	- nevelő kö- zösség	- email - körlevél - jegyzet	havonta

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

Iskolába készülök, Szerző: Tóthné Szecskó Piroska, Tóth Sándor Zen Kiadó

Fejlődési lépcsőfokok óvodáskorban, Szerző: Dr. Hegyi Ildikó OKKER, 1998

A világ megismerése óvodáskorban, Szerző: Füle Sándor OKKER, 2004.

A fantázia tengerén, Stressz csökkentő, önértéknövelő, integrációt előse..., Szerző: Göbel Orsolya-Vopel Klaus W. L'Harmattan Kiadó, 2007.

Mint egy vulkán forrok, és ... MINDJÁRT..., Gyerekek indulatkezelési problémáinak megoldása, Szerző: Éliane Whitehouse-Warwick Pudney Geobook Kiadó, 2013.

Deliné dr. Fráter Katalin: A differenciáló pedagógia alapjai, sajátosságai az óvodai nevelésben
Ranschburg Jenő (1998): Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Porkolábné Dr. Balogh Katalin – Dr. Balázsne Szűcs Judit – Szaitzné Gregorits Anna (szerk., 2004): Komplex prevenció óvodai program. Kudarc nélkül az iskolában. Trefort Kiadó